

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 - Praha číslo 78.980
Wien, Nr. 105.345.

Ljubljana, 18. januarja.
Predsednik Narodne skupščine go-
spod Marko Trifković je imel v nedeljo
v Somboru velik političen govor, v ka-
terem je ostro navalil na šefa ene iz-
med današnjih vladnih strank in iz-
javil, da je Radić kriv sterilnosti Na-
rodne skupščine in da ž njim ni mož-
no delati.

G. Radić je včeraj že odgovoril, da
je predsednik skupščine bolj odgovoren
za nedelavnost Narodne skupščine ne-
go je kriv on, in ga je napadel, da ne-
znatna manjšina radikalnega kluba,
kateri pripada Marko Trifković, ni go-
spodar skupščine.

Predsedniki parlamentov so sicer
kot aktivni politiki gotovo upravičeni
imeti svoje politično stališče, vendar
je običaj, da se v strankarski borbi
drže gotovih rezerv. Predsednik mora
tudi v izvenparlamentarnem delovanju
paziti na vsako besedo, ki bi mogla
otežiti njegovo nadstrankarsko stališče.

G. Trifković je umerjen politik, ki mu
beseda ne uide brez pomisleka, in go-
tovo je prevdaril, preden je prešel v
ofenzivo. Napadel je vladno večino, ki
nosi njega in g. Uzunovića in je s tem
otvoril boj, ki mora v zadnjih kon-
sekvencah odločiti o usodi skupščine.
Mož, kateri kroni po svojem položaju
daje nasvete, je stopil iz rezerve v
javno areno. Doslej smo bili informira-
ni, da je i. g. Marko Trifković ob zadnji
krizi končno predložil kroni g. Uzunovi-
ća za mandatarija, neizključujoč obno-
vitve koalicije RR. Kako je mogel biti
tak predlog stavljen, ako je Trifković
mnenja, da je ta koalicija dela nez-
možna?

G. Trifković pripada v radikalni
stranki onemu krilu, ki si prisvaja na-
sledstvo politike g. Nikole Pašića. Po-
temtkem je ta grupa odločena odte-
gniti vladi poverenje, kar znači padec
g. Uzunovića. Poskus krpanja, da se
pašičevci nadomeste s SLS, mora ža-
lostno propasti.

Nam je ofenziva predsednika Naro-
dne skupščine proti vladi in Radiću
znak, da dobimo že prihodnje tedne,
t. j. neposredno ob sestanku Narodne
skupščine, novo krizo. Kombinacija, s
katero hoče g. Trifković začasno na-
daljevati delo, t. j. koalicija radikalov,
klerikalcev in SDS, je pač v naprej ne-
izvedljiva, ker jo je SDS odbila že de-
cembra, ko je bilo več predpogojev za
njo, nego danes.

G. Trifković bo torej v nadaljevanju
boja proti vladi RR kmalu izbral polo-
žaj, ko bo moral znova kroni staviti
predloge. Decembra se še ni mogel
ojamčiti, da predloži razpust skupščine.
Naravno, da predsednik skupščine mo-
ra vse prej upoštevati, predno tak
predlog stavi. A ko vidi, da nadaljeva-
nje skupščine pomeni nadaljevanje
mrtvila, ki ga je g. Trifković tako
ostro obsodil v Somboru, potem mu je
tako državljanska kakor predsedniška
dolžnost, ne oklevati in vozeli presekati.
G. Trifković je s svojim nastopom pre-
cej odgovornosti naložil na svoje ra-
me. Ako hoče biti dosleden, ga vodijo
njegove besede na pot, ki ga je glede
razpusta skupščine pokrenila SDS.

Ta potrditev politične teze SDS mora
še bolj utrditi njeno samozavest, vo-
lilce pa opozoriti, da oblastne volitve
23. t. m. niso le lokalne odločitve, am-
pak preudre za preokret celokupne
politične situacije v naši državi.

Dr. Ploj naslednik dr. Rybara?

Beograd, 18. januarja, p. Z ozirom
na vprašanje nasledstva po dr. Rybaru
v vodstvu oddelka za mednarodne po-
godbe, se je danes govorilo, da bo za
Rybarjevega naslednika imenovan ber-
linski poslanik Smodlaka, rimski po-
slik Baluzdžić da pride v Berlin, po-
slik Rakić pa iz Sofije v Rim. Te ve-
sti se nocoj demantirajo. Kakor je iz-
vedel Vaš dopisnik je za naslednika
dr. Rybara določen v prvi vrsti dok-
tor Ploj, ki je sedaj član reparacijske
komisije v Parizu.

Novi pravilnik o železniških olajšavah

Beograd, 18. januarja, p. Pravilnik o žele-
zniških voznih olajšavah je generalna di-
rekcija v Beogradu že razposlala vsem di-
rekcijam. Železniško oseboje za sedaj ni
prikršano v svojih pravicah, ostanejo mu
še nadalje legitimacije, proste karte in re-
zijske karte. Izdana je tudi rezijska tarifa,
ki predpisuje cene za rezijske karte in vo-
zino za živila ter vsebuje vse določbe o le-
gitimacijah. Novi pravilnik stopi v veljavo
dne 20. januarja t. l.

Razen voznih olajšav za železničarje vse-
buje pravilnik vse druge olajšave za ostale
uradnike, novinarje, dijakke itn., o čemer je
»Jutro« že poročalo.
Železničarji so lahko zadovoljni, ker so
bile temne radikalne sile že več mesecev
na delu, da bi jim odvzele kar največ prav-
ic. Tem nesocijalno - čutečim silam so za
enkrat računali prekrizani. A treba je biti
na pozoru, ker se hoče ofenziva proti žele-
zničarskim pravicam sedaj pričeti na drugi
točki.

Nova kriza se že bliža

Vlada v strahu pred oblastnimi volitvami. — Volilni teror v
južnih krajih. — Radikali pripravljajo obračun z radičevci in se
vdajajo novim kombinacijam. — Pomen nedeljskega Trifković-
vega govora.

Beograd, 18. januarja, p. Zaradi po-
greba dr. Cvijića, ki so se ga udeležili
tudi vsi službeni in parlamentarni kro-
gi in vlada, ni bilo danes nobenega
važnejšega dogodka v političnem živ-
ljenju razen seje finančnega odbora.
Iz opozicije se čujejo strahovite pri-
tožbe o volilnem nasilju, ki ga vrše
oblastva v južnih krajih. Poslanska
kluba samostojnih demokratov in de-
mokratske zajednice sta tudi danes do-
bila več brzojavk o nezasišanem te-
rorju političnih oblastev. Včeraj so
orožniki aretirali v Gradačacu zemlja-
radniškega poslanca Čedo Kokanovića.

Zvečer se je odpeljal vodja samostoj-
nih demokratov Svetozar Pribičević v
Niš, kjer priredi jutri v srcu Srbije ve-
liko zborovanje, ki bo imelo, kakor ka-
žejo vsi znaki in sodeč po razpolo-
ženju naroda, ogromen uspeh. Za jutri
je tudi sklican shod samostojnih demo-
kratov v Zemunu, kjer nastopi kot
glavni govornik dr. Svetislav Popović.

Vaš dopisnik je imel zvečer razgo-
vor z enim aktivnih ministrov, ki mu je
povedal, da se vlada zelo boji, da ne
ostane pri oblastnih volitvah v manj-
šini. Dejstvo je, da radikali in zlasti ra-
dičevci silno gube med volilci in da
bodo imeli veliko manj poslancev, ka-
kor so računali. Minister je dodal, da
bi slab izid oblastnih volitev za vladni
stranki moral imeti za posledico ta-
koljšno krizo vlade. Minister je tudi re-
kel, da se bodo skušali radikali radi-
čevcev iznebiti. V to svrhu da so se že
jeli obračati do samostojnih demo-
kratov, demokratske zajednice in klerikal-
cev in da sondirajo pri njih teren za
novo kombinacijo. Novo vlado bi sesa-
vil Marko Trifković, katerega oster

nastop proti Stjepanu Radiću na radi-
kalskem zboru v Somboru je še nadalje
predmet najživašnejših komentarjev.
Informirani politični krogi bolj in bolj
presojajo, da Trifković ni hotel uda-
riti samo Radića, temveč preko njega
posredno tudi Uzunovića.

Pašičevci so nad Trifkovićevim go-
vorom navdušeni in odkrito izjavljajo,
da je Trifković izredno precizno pogo-
dil razpoloženje pretežnega dela radi-
kalov. Iz tega izvaja del opozicije za-
ključek, da skupina onih radikalov, ki
niso zadovoljni z Uzunovićevo vlado in
med katerimi je tudi Trifković, ne bo
dala g. Uzunoviću zaupnico v ple-
numu Narodne skupščine ter da bo to
motivirala z izjavo, da ne more zaupa-
ti vladi, v kateri so radičevci.

Zagreb, 18. januarja, p. Radičevski »Ve-
čer« prinaša informacije, da se že zdaj
pred oblastnimi volitvami vršijo pogajanja za
ustvaritev nove situacije, kar po njegovem
toimčenju znači, da izid volitev v oblastne
skupščine ne bo v ničemer odločilen, mar-
več, da se bodo v glavnem vršila pakiranja
na osnovi strankarskih moči, kakor so se-
daj predstavljene v Narodni skupščini. Na
ta način radičevci pripravljajo javnost na
svoj poraz pri sedanjih volitvah. Radić bi
imel te dni zopet oditi v Dalmacijo, odko-
der pa so mu javili, naj ne pride. Ostal bo
torej v Zagrebu »pri poslu«, ki se, kakor
pravi »Večer«, brez njega ne more vršiti.

»Večer« napoveduje, da gosp. Uzunovića
čaka težka naloga, ker da bo predvsem tre-
ba v radikalnem klubu obračunati s pašič-
evci in onima dvema ministroma, ki sta
glasovala proti sedanji vladi. Razen tega ni
mogoče, da bi gosp. Trifković radi svojega
izpada proti Radiću še nadalje užival za-
upanje radičevcev.

Pomen francosko-rumunske pogodbe

Pogodba je sklenjena za deset let na temelju mirovnih pogodb
in pakta Društva narodov.

Pariz, 18. januarja, p. Pri proslavi
francosko-rumunske zveze v Lyonu je
imel rumunski poslanik Diamandi va-
žen politični govor, ki je bil posebno
pomemben zato, ker ga je izrekel na
predvečer objave francosko-rumunske
pogodbe. Pogodbo sta izdelala Briand
in Diamandi in jo dne 10. t. m. podpi-
sala. Pogodba se opira na mirovne po-
godbe in na pakt o Društvu narodov
in ima v glavnem namen, ohraniti sta-
tus quo obeh držav in miru v Evropi.
Ta pogodba o zvezi in prijateljstvu s
konvencijo o razsodišču izpolnjuje
slične pogodbe, ki jih je že prejšnja
Francija z Belgijo, Poljsko, Češkoslo-
vaško in Jugoslavijo. Pogodba med

Francijo in Rumunijo je sklenjena za
deset let, se pa po poteku tega roka
lahko podaljša.

V svojem govoru v Lyonu se je spo-
minjal poslanik Diamandi vojnih dogo-
dov in dejstva, da se je Rumunija borila
za skupno stvar na strani Francije in
ostalih zaveznikov. Sedanja pogodba
je krona zmage v duhu miru.

Praga, 18. januarja, (pra.) »Česko
Slovo« pravi, da se strinja francosko-
rumunska pogodba popolnoma s smotri
češkoslovaške zunanje politike. Vse ve-
sti, da hoče tudi Rumunija svoji politiki
novi pravec, ki bi ogrozil obstoj Male
antante, so popolnoma brez podlage.

Politika nezaupanja med Francijo in Italijo

Zanimive izjave bivšega francoskega ministra.

Pariz, 18. januarja, l. Senator De
Monzie, bivši minister v Herriotovem
kabinetu, je podal zanimive izjave o
razmerju med Francijo in Italijo. Dejal
je, da narodi ne vodijo med seboj sen-
timentalne politike, ker je vsak narod
v prvi vrsti egoističen. V politiki se
sploh ne more govoriti o sentimentalno-
sti, ampak le o realnosti. Ako se govori
o zvezi med Francijo in Italijo, se ne
sme misliti na kako sentimentalnost,
ampak le na realne razloge, na zemlje-
pisne, etnografske in druge pozitivne
razmere, na afriški problem in na raz-
ne druge razloge, ki jih ne narekuje
doktrina.

Kar pa je doslej manjkalo, da se oba
naroda še nista zblížala, je kompenza-
cija. Kdor dobro opazuje razmerje

med Francijo in Italijo, dobí vtis, ka-
kor da nobena država noče ničesar
konkretnega predlagati, da ne bi izdala
kake kompromitujoče tajnosti. Toda
sedaj ni tajnosti v stališču Francije in
jih nemara tudi ne bo na italijanski
strani. Obe stranki pa sta silno rezer-
virani in to ovira zblížanje. Temu je
treba napraviti konec in obe državi
morata pokazati barvo. Povedati si
morata odkrito, kaj želita in kaj hočeta.
Morda največja ovira pri vsej stvari pa
je dejstvo, da se vsak korak vlad na-
pačno razlaga in da časopisje ne piše
o njem s pravim razumevanjem. Ako bi
se časopisje in javno mnenje pomirilo,
bi kmalu padle vse ovire, ki so resnemu
zblížanju med obema državama na poti.

Odmevi Churchillovega potovanja v Atene in Rim

Kaj piše angleško časopisje o Churchillovem potovanju na Gr-
ško in v Italijo.

London, 18. januarja, l. Listi se ba-
vijo z bivanjem zakladnega ministra
Churchilla v Italiji in razpravljajo o nje-
govem političnem uspehu. Tako piše
»Daily Telegraph«, da ima Churchill v
Italiji isto neoficijelno, zato pa tem bolj
važno nalogo kakor v Grčiji, odkoder
prihaja, namreč ugotoviti tradicionalno
prijateljstvo, ki veže Anglijo s tema
dvema državama. Na zunaj ima za-
kladni minister morda pokazati več
uspeha v Atenah kakor pa v Rimu. Z
Grčijo je treba še urediti vojne dolgo-
ve Angliji, dočim je Italija že uredila
svoje obveznosti iz tega naslova. Raz-
zen gospodarskega in finančnega polja
ima Churchill tudi važno nalogo v po-
morstvu. Zakladni minister je bil del
časa prvi lord admiraltete (mornariški
minister) in to bo tudi vzrok, da ga je
poslala vlada v Atene in Rim. Zakaj
Anglija ima velik interes na tem, da
se sporazume s pomorskimi državami.
Gleda tudi na to, da se odpravijo mo-
rebitna nesoglasja med njenima prija-

teljicima Italijo in Grčijo. Važno je tu-
di to, da je stopil Churchill v stike z
Mussolinijem, ker sta oba polna inici-
jative.

Z druge strani pa ne piše liberalno
časopisje povoljno o Churchill. Tako
pravi »Daily News« in »Daily Chro-
nicle«, da zakladni minister ne more
prikrivati svoje nagajenosti do umetnosti
in starin in da ga je zato vleklo v Gr-
čijo in Italijo. Obžalujeta, da se je ta-
ko nadarjen slikar in tudi pisatelj, ka-
kor je Churchill, vrgel na politiko.

Amnestija ministra Pješehonova

Moskva, 18. januarja, d. Vlada je do-
volila ruskemu profesorju Pješehonovu, biv-
šemu ministru Kerenskemu, ki je svojčas
pobegnil v Nemčijo, povratek v domovino.
To je prvi primer, da amnestirajo sovjeti
člana nekdanje vlade Kerenskemu. Pješeh-
onov je bil svojčas eden voditeljev soci-
jalno-revolucionarne stranke. Za revolucije
leta 1917. je bil minister za poljedelstvo.

Strahovit obračun z bivšim ministrom Pucijem

V finančnem odboru. — Pucijev ministrovanje prava nesreča
za naše kmetijstvo. — Radičevske redukcije na hrbtu naših
kmetov. — Nihče Pucija ne brani.

Beograd, 18. januarja, p. Popoldne ob 4.
se je začela seja fin. odbora. Na dnevnem
redu je bila razprava

o proračunu ministrstva za agrarno reformo.

Najprej je govoril minister za agrarno re-
formo Pavle Radić, kaj je vse njegov re-
sort doslej dobrega storil. Hvalil je vlad-
no politiko in rekel, da izpolnjuje svoje ob-
veznosti do agrarnih interesentov.

Govorila sta nato poslanca Vesjenjak in
Stanković, naker je samostojni demokrat
Demetrović z velikim uspehom pobijal
trditve ministra Pavla Radića. Govornik je
ugotovil, da v vladnem programu ni več
zakona o ureditvi agrarnih odnosov v Dal-
maciji in zato tudi ne bo nič z obljubami,
ki jih trosi Radić na svoji agitaciji. Zakona
ne bo, kar pomenja novo razočaranje za
one, ki so vse to verjeli. Govornik je prote-
stiral proti temu, da se zemlja odvzema do-
brovoljcem in kmečkim interesentom in
vrata veleposelstnikom. Pozna se, da je
ministrstvo za agrarno reformo sedaj v ro-
kah radičevcev, ki zadržujejo definitivno
ureditev agrarnih odnosov. Še nikdar niso
bili tako daleč od rešitve agrarne re-
forme kot sedaj. Ostro je posl. Demetrović
kritiziral način redukcij. Črtao se mesta
nižjih uradnikov, ogromne vsote pa se tro-
šilo za honorarje raznim izvedencem. Ki
jih dobivajo partizani pod naslovom »reše-
vanja agrarne reforme«. Uničujoče je ož-
gotal vladno politiko giede vodnih zadrug.
Krivda pada tu v prvi vrsti na bivšega
ministra Pucija, ki je to vprašanje popo-
loma zanemaril. Lanske poplave so napra-
vile tako ogromno škodo, ker niso bili pra-
vočasno storjeni potrebni koraki za obram-
bo pred takimi katastrofami.

Radikala dr. Grigin in Niko Novaković
sta izjavila, da sicer nista zadovoljna s po-
stopanjem vlade glede poslovanja tega mi-
nistrstva, vendar bosta glasovala za pro-
račun. Radičevce dr. Basariček je priznal,
da je stanje agrarne reforme res katastro-
falno. Besedo je še enkrat povzel minister
Pavle Radić, ki se je branil, češ da nima
dovolj sredstev in da bo treba za proved-
bo agrarne reforme najeti veliko posojilo,
naker je vladna večina sprejela proračun
ministrstva za agrarno reformo.

Finančni odbor je potem prešel na raz-
pravo

o budžetu ministrstva za izenačenje zakonov

Minister dr. Vasa Jevanović je prošil od-
bor, naj mu odobri proračun, ki je zelo
majhen. Sicer pa bo njegov resort itak v
kratkem ukinen, ko se donese zakon o cen-
tralni upravi. Samostojni demokrat Juraj
Demetrović je ugotovil, da je odbor
to slišal že pri razpravi o prejšnjem pro-
računu in se je takrat govorilo, da bo ta re-
sort takoj ukinjen. To se pa ni zgodilo in
tako imamo ministrstvo za izenačenje za-
konov še vedno. Tudi ni izglede, da se
bomo tega resorča kmalu iznebili in je ra-
čunati s tem, da bo pri razpravi o prihod-
njem budžetu to ministrstvo še vedno na
dnevnem redu. Ta resort obstoja le iz mi-
nistra, avtomobila in šoferja. Ministrstvo
glavno delo je, da zapove šoferju, kam naj
ga pelje z avtomobilom. Ako vladna večina
resno misli ukiniti to ministrstvo, potem
naj mu predvsem ukine budžet.

Končno je bil sprejet tudi proračun mi-
nistrstva za izenačenje zakonov. Vladna ve-
čina je želela okrog 8. zvečer prekiniti se-
jo zaradi večerje, opozicija pa je zahtevala,
naj se razpravlja dalje. Na ta način se je
je

seja nadaljevala in je bila postavljena na
dnevni red

debata o budžetu ministrstva za poljedel-
stvo in vode.

Proračun ministrstva za poljedelstvo je
napravil na finančni odbor naravnost po-
razen vtis. Proračun je sestavljen s tako
brezbriznostjo za interese kmetijstva, s ta-
ko površnostjo in s takim preziranjem vseh
načel pametne poljedelske politike, da so si
bili i vladinovi i opozicijski člani v obso-
bi delovanja bivšega ministra Pucija, ki je
ta proračun sestavil. Splošno mnenje je,
da tako slabega proračuna za naše kmetij-
stvo še nismo imeli. Posl. Demetrović je
dal v svojem govoru tej sodbi tudi naj-
ostrejšega izraza in je značilno, da se niti
med radičevci ni našel nikdo, ki bi bil spre-
govoril le eno besedo v obrambo g. Puc-
ija. Tudi minister je molčal. Nič manj zna-
čilno pa ni, da so se radikali in radičevci
v znamenju redukcij lotili predvsem slo-
venskih naprav, pokazujoč s tem svojo po-
sebno ljubezen do slovenskega kmeta. Go-
spod Pucelj ni smatral za potrebno, da pri-
sostvuje seji ter skuša vsaj svoje radičev-
ske prijatelje prepričati o prizanesljivosti.

Najprej je govoril minister Jovanović,
ki sedaj vodi poljedelski resort. Njegov
ekspoz je obstojal iz raznih dobro mislje-
nih fraz o poljedelski politiki države. V
ostalem je minister vso odgovornost za se-
stavo budžeta prepustil svojemu predniku
g. Puciju.

Za ministrom se je oglasil posl. Miletić,
ki je v imenu radikalov in radičevcev pre-
delal razne redukcije. Med drugim se črta-
je krediti za mlekarstvo šolo v Škofji Loki,
za ljubljansko šolo v Zalcu, reducirajo se
mesta 33 poljedelskih strokovnjakov v obla-
stih. Pri agrarnih operacijah v Ljubljani
in Mariboru se ukinejo mesta referenta,
planinskega nadzornika, šefa agrarnoteh-
ničnega urada in tehničnega odbora, vlad-
nih referentov, dveh arhivskih uradnikov,
10 zvezničnikov in 20 študentov!

Posl. Demetrović je ugotovil, da dokazu-
je poljedelski proračun, ki ga je sestavil
bivši minister Pucelj, da je za kmeta naj-
slabša tista vlada, o kateri radičevci tako
radi govorijo, da je seljska. Še nikdar ni-
so bili kmečki interesi, dobrobit in razvoj
našega kmetijstva tako zapostavljeni, ka-
kor pod radičevskim režimom. Velik del
izdatkov gre za urade ministrstva, za po-
poro kmetijstvu ne ostane nič. Značilno
za radičevce je, da krepko reducirajo stro-
kovnjake, ki so v neposredni zvezi z ljud-
stvom, a iz ministrstva so napravili veliko
vodeno glavo, ki je skoraj brez trupla. Naj
nesrečnejša je pač bila doba g. Pucija, ki
je zanemaril vse. Pustil je tudi brez haska
ležati z zakonom določene milijone za po-
ljedelski kredit in se ni nič brigal za iz-
vedbo tega zakona. Tako so bili naši kme-
ti opeharjeni za ogromne vsote. Od 300
milijonov, ki jih predvideva Pucijev budžet
gre le 28 milijonov za direktno povzdigo
kmetijstva. Vse drugo je za birokracijo.
Pač pa je znal g. Pucelj spremeniti dohod-
ke iz Državne razredne loterije v svoj di-
spozicijski fond. Pucijev proračun je pra-
va propast za naše kmetijstvo. Končno po-
ziva govornik vlado naj zaščiti povodom
pogajani s Francijo naše vinogradništvo. Na
meravane carine bodo sicer uničile lep del
naše kmetijstva.

Pozno zvečer je vladna večina odobrila
proračun ministrstva poljoprivrede

Resen položaj na daljnem vzhodu

Ojačenje angleškega brodogoja. — Anglija bo branila svojo po-
sest v Šanghaju. — Boj za Šanghaj. — Belgija se odpoveduje
svojim pravicam. — Japonsko stališče.

London, 18. januarja, d. Vlada se intenzivno
bavi z dogodki na Kitajskem. Skoraj
vse ladje k sedaj križarijo v Egejskem
morju, so dobile nalog, naj nemudoma od-
potujejo na Kitajsko. Tudi »Daily News«
pravi, da bo »treba angleško brodogoje
vzhodni Aziji ojačiti.

London, 18. januarja, s. V kitajskih vo-
dah je sedaj že ena angleška flotilja atlant-
skega brodogoja, dalje 18 oklopnih križark,
5 manjših križark ter druge manjše enote.
Na potu v kitajske vode je 11 nadaljnjih
angleških oklopnih križark ter nekaj po-
možnih ladij

London, 18. januarja, (pa.) Na podlagi
poročila O' Malleya je sklenil ministrski
svet, da bo Anglija branila svojo koncesijo
v Šanghaju. S tem sklepom se ne izklju-
čuje možnost nadaljnjih pogajanj.

London, 18. januarja, (lo.) Odredbe gle-
de Kitajske, sklenjene na včerajšnjem mi-
nistrskem svetu ne pomenjajo nikakih novih
smernic v angleški politiki glede Kitajske.
Sklenjene so bile izključno v obrambo an-
gleških interesov na Kitajskem. Angleška
vlada slejkoprej s simpatijo spremlja giba-
nje kitajskih nacionalistov. Vse vojaške
priprave, ne pomenjajo nikakih sovražnih
činov proti Kitajski in so izključno preven-
tivnega značaja.

Šanghaj, 18. januarja, (bc.) V mestu je
bilo izkrcan 400⁰ mož v obrambo tujih

koncesij. Kakor trdijo v merodajnih kro-
gih, je za uspešno obrambo Šanghaja po-
trebni najmanj 25.000 mož.

Peking, 18. januarja, (ri.) Kantonski ge-
neral Fcnjučiang je dobil iz Rusije 700 ton
orožja in municije, izgotovljene v Nemčiji.
Vesti iz Šanghaja potrjujejo, da je položaj
izredno resen. Nacionalisti so prijeli že
okrog sto Evropecev in jih internirali.

Berlin, 18. januarja, (bc.) Kakor poroča-
jo iz diplomatskih bruselskih krogov, se je
izjavila belgijska vlada pripravljena, da se
odpove svoji koncesiji v Tientsinu. Kitaj-
ska vlada je izrazil svoje zadovoljstvo nad
tem sklepom in je zaprosila za tozadevno
pogajanje.

Tokio, 18. januarja, (pa.) Ministrski pred-
sednik Wakalshuki je izrazil svoje simpati-
je za upravičene težnje kitajskih nacionalis-
tov. Navzlic temu je Japonska odločena,
da brani z vso doslednostjo svoje legiti-
mne interese.

Fučev, 18. januarja, d. Kitajski naciona-
listi so napadli cerkve in naselbine angle-
ških in ameriških misijonarjev in jih po-
rušili. Razdejavanje traja še vedno. Škoda je
ogromna

Kolera v Galiciji

Lviv, 18. januarja, (bc.) V vzhodni Gali-
ciji se je pojavila kolera, ki se hitro širi
in zahteva do 50 žrtev na dan.

Nova radikalno-radičevska afera

Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković o St. Radiču in Radičev odgovor.

Kor smo že na kratko poročali je v nedeljo na shodu radikalne stranke v Somboru predsednik Narodne skupščine Marko Trifković ostro napadel St. Radiča. Trifkovićev govor je pomemben za oceno političnega položaja in vse kaže, da postane izhodišče nove krize. Zato prinašamo danes Trifkovičeva izjava in v obširnejšem izveščju.

Po izvršeni osvoboditvi in sledenju, po sprejetju vidovdanske ustave, — tako je izjavil g. Trifković, — imela naša država v mednarodni skupnosti velik ugled in veljavo. Preostalo je še, da se v notranjosti države razčisti s HRSS. Delo ni bilo lahko, ker je Radič šel in vodja te stranke uporabil vsa sredstva, da obdrži svoje prištevje v onem razpoloženju napram tej državi, v katerem je Avstro-ogrska sistematsko delala desetletja. Radič je pošiljal memorande v inozemstvo, vršil je agitacijo v Angliji, šel v boljševiško Rusijo, vzdrževal zveze z boljševiškim poslanikom na Dunaju, proglasil našo vojsko za batinaško in srbske oficirje za batinaše. Na svojih shodi je govoril, kako so Srbi pobili ogromno množico svojih hrvatskih rojakov ter jih sušili v dimnikih. Navajal je laži o našem pohodu skozi Albanijo in tako dalje. Vse to z namenom, da odvoji Hrvate od države SHS.

Ko so došle volitve 1. 1924, je vlada po dolgem prenašanju neprimernega in škodljivega dela HRSS, podzela zakonske ukrepe proti vodstvu HRSS. Izvršile so se volitve, pri katerih je HRSS dobila precejšnje število mandatov. Prej nego je bil sprejet sklep, ali naj se zakonski ukrepi, podvezati med volitvami, podaljšajo, odnosno postrojilo sta dva radičeva poslanca dr. Benjamin Šuperina in Pavle Radič v Narodni skupščini podala izjave, ki so naglašale da HRSS zapušča svojo dosedanje smer in menja svoje dosedanje stališče.

Po teh izjavah so se pričela pogajanja NRS z zastopniki HRSS in je došlo hitro do sporazuma. Pričakovalo se je, da bo vlada, ki se sestavi iz radikalne in radičeve stranke, ne samo prinesla mir in pomirjenje strasti med narodom, temveč da bo tudi mnogo močnejša v Narodni skupščini. Radič se je odredel republikanstvu in separatizmu ter se brez pridržka izjavil za sedanjno državno ustavno ureditev in obljubil, da bo z vso silo delal za izvedbo ustave. Takoj za tem je došlo abolicionirje krivcev iz vodstva HRSS in potem sprejetje St. Radiča v vlado, pri čemer se mu je izročil eden najvažnejših resorov, ministrstvo prave. To se je vršilo z bleskopsko brzino, tako da je sam St. Radič izjavil, da je napravil hitrejši in silajnejši kariero kakor grof Andrássy, ki mu je bilo treba 20 let, da je postal minister v Madžarski, njemu pa ni bilo treba niti 20 tednov.

A kaj je storil Radič? Izpuščen iz zapore na svobodo, postavljen na ministrski stol, je na svojih shodi govoril kot šef stranke in aktivni minister vseskozi opozicijske govore. Na teh shodi je brezsrčno napadal našega šefa pokojnega Pašića. Napadal je svoje ministrske tovariše kakor, da bi ne bili njegovi tovariši, temveč najhujši nasprotniki. Prav nič drugače ni tretlir izomske poslanike, akreditirane na našem dvoru, napadal je našega patrijarha, ki mu je bil na poti. Ne samo to, on je tudi našo

svetnjo naš veliki Kajmačkan proglasil za naveden »kaljan« (jačjo jed). Postopanje Radiča je oteževalo delo vlade in preprečalo delo Narodne skupščine, kajti, četudi je St. Radič neprestano govoril, da mora skupščina delati in sprejeti zakone, da mora skrbeti za narodno blagostanje itd. vendar skupščina nikdar ni manj delala, kakor v času vlade RR. Postopanje St. Radiča je izzivalo krizo za krizo.

Napadi St. Radiča na pokojnega Pašića so presegali vsako mero. Pašić pa je sicer smatral, da bo sporazum s HSS dobra stvar a je govoril: S St. Radičem bo težko sodelovati vsakemu politiku.

In v resnici je tako. Videti ste v podružnem letu, kakšne težave imajo z njim. Težko bo z njim sodelovati, dokler ne izpremeni bodisi svojih namer, bodisi svojega temperamenta. Ako je resnica, da je samo njegov temperament vzrok njegovemu postopanju, ki ovira delo in izjva krize. (Vzklik: V norišnico z njim!) ....

Radičev ponizjen odgovor

Zagreb, 18. januarja. r. »Juturni list« objavlja naslednji odgovor St. Radiča na Trifkovičeva izjava:

Trifković me je poglasil za glavnega krivca nedelavnosti parlamenta. Vzemimo, da je to resnica, vendar pa je za parlamentarno delo mnogo važnejši in odločilnejši predsednik parlamenta kakor pa predsednik ene izmed združenih strank parlamentarne večine. ki razen tega niti ni član vlade niti parlamenta. G. Trifković se niti malo ne zaveda, pa je zato v teh dveh letih predsedoval v vsem desetkrat parlamentarnim sejam, dasi poslovnih izrečno zahteva baš od predsednika, da predseduje, ako mu ne zabranjuje bolezen. Načrt zakona o agrarni reformi v Dalmaciji n. pr. je bil vložen v Narodni skupščini 5. avgusta, objavljen skupščini 12. oktobra, odbor je bil izvoljen 22. istega meseca, prva njegova seja se je vršila 28. oktobra, od tedaj pa do danes ta odbor ni imel seje. Na predsednika skupščine je bilo postavljenih dvoje vprašanj radi tega in opozorjen je bil tudi na svoje pravo oziroma dolžnost, da pozove skupščino naj izvoli nov odbor. G. Trifković se za ta vprašanja niti zmenil ni, toda svojo dolžnost pa bi moral vršiti tudi brez teh vprašanj. On je enostavno kot predsednik skupščine sabotiral delo Narodne skupščine s svojo brezbrzičnostjo in nedelavnostjo, končno pa tudi s svojim glasovanjem v radikalnem klubu proti vladi narodnega sporazuma, torej zlasti proti onim Hrvatim, ki so ga istotako izvolili za predsednika in brez kateri ne bi bil predsednik vsaj ne v tedanji in niti v današnji politični konstelaciji.

G. Trifković je napravil težko pogreško, ko je pričel to vprašanje parlamentarnega dela razpravljati na javnem shodu. Bil je v obče povsem neobčutljiv in ko bi bila resnica, kar je očital meni, je to sedaj sam storil v mnogo bolj neprimerni obliki brez kakšnega ozira na svoj delikatni položaj v parlamentu.

Klub HSS bo na svoji seji 26. t. m. razpravljati tudi o tej stvari, ker je g. Trifković pozabil, da parlament ni institucija neznanje manjšine radikalnega kluba, temveč je institucija celokupne naše države in našega naroda.

„Medju slovenačkim radikalima“

Nedeljska »Samouprava« navaja pod gorjnim naslovom izjave »slovenačkih radikalov« o položaju radikalne stranke v Sloveniji, ki so v marsikakem oziru silno zaševne.

Prvi je »otac Jugoslavije« dr. Niko Zupančič ki izjavlja, da radikalni v večini okraj je zato niso postavili kandidator, ker državna uprava vodil politiko, ki favorizira njihove nasprotnike! Dr. Zupančič obžaluje, da je v Beogradu tako malo razumevanja za slovenske radikale. Nerazumljivo mu je, da postavlja radikalna vlada na vodilna mesta v Sloveniji ljudi iz nasprotnih strank. Toda slovenski radikali kljub temu ne bodo opustili boja. »Naj se zgodi kar koli,« vzklika resignirano dr. Zupančič, »vedno bomo ostali disciplinirani radikali.«

Dr. Ravnik je mnogo večji optimist in izjavlja, da je radikalom vsled sporazuma s klerikali in Nemci v Mariboru in Celju zaslužen mandat! O Nemcih pravi, da predstavljajo v mariborski oblasti 75 odst. vsega kapitala, zato pa jih je treba pridobiti s prijateljem... Se večjega pomena se mu zdi zavezništvo radikalov s klerikali, ki bi baje živo želijo, da bi postali slovenski radikali informatorji Beograda. Potom sodelovanje s SLS prihajajo radikali do izraza, ker se kot njeni zavezniki spoznavajo s širokimi sloji naroda! Nato denuncira velikega župana dr. Pirkmajera.

Končno pove tudi tole originalno: »Pred gotovim časom smo poslali okrožnico učiteljem naše oblasti. Sam. dem. tisk ni o tem ničesar javil. Učitelji so torej (!) tako preplašeni od njih (sam. demokratov), da se nihče ni ugal poročati, da je prejel radikalno pozivnico.«

Tiža je pa vsakogar ustrelil dr. Ravnikov tovarš g. Janko Tavčar, ki poimenjuje, zakaj radikali niso mogli niti kandidator postaviti. Pravi, da jih niso hoteli, in sicer v znak protesta proti demokratskim upravnim uradnikom, pod katerih »terorizma« se bi »radikalno moč« ne mogla enopolično spopasti s SLS in pokazal do slei zelo leno »venche« Ljubljanski radikali so imeli več vpliva na državno upravo, pa bi sedaj to pripadalo tudi mariborskim radikalom, če so morebiti gotova nesoglasja v radikalni stranki. »Slovenski radikali niso pripravljeni, ker so preplašeni, da bi se v to mešali.«

Dr. Emil Stefanovič trdi, da je dr. Zevaj pri radikalni »konferenci« volitev vredenčlanih »konferenci« v mariborski oblasti in da uradniki, ki so pristali SDS »brezsrčno preganjajo radikale«...

našega državnega jezika. In takih je mnogo, posebno onih, ki jim je iz enega ali drugega vzroka naše državljanstvo nujno potrebno, n. pr. zdravniki, farmaceuti, industrijci l. dr.

Pri nas je še mnogo rojakov, bratov slovenskega rodu in pripadnikov drugih jezikov, ki so v pomankanju splošnega zakona o državljanstvu navezani na to, da moredujejo v notranjem ministrstvu za milost podelitve državljanstva. A kaj se godi? Rokaji, slovenski ljudje dostikrat zamažajo, prednost pred njimi pa ima tujec. Metoda mnogih takih naših novih državljanov — Nemcev se enostavna. Vpisali so se med radikale in kupčije se je začela... V Mariboru živi neki radikal, ki rad sprejema in pozdravlja ministre, ko potujejo po Sloveniji, na katerega se oni, ki ne morejo priti po zakonitem potu do zaželenih pravic, obračajo s prošnjami, da jim izposluje v Beogradu kakšno ugodnost, ki bi lo drugače z ozirom na obstoječe zakone, ne mogli doseči.

O tem radikalni je dognano, da potuje po vsej mariborski oblasti in sprejema take prošnje. Da tega ne dela zastoj, je jasno. Nedavno pa se je skoraj opekel. Izposloval je namreč za nekoga Nemca naše državljanstvo in da bi bil stvar bolj sigurna, je pri ministrstvu celo dosegel, da je uradnik v ministrstvu izročil dekret o državljanstvu njemu v osebno izročitev dotični stranki. Stori se je to predvsem radi tega, ker je domneval, da bi morebiti oblastvo, kateremu so taki prošniki v narodnem in državnem oziru natančno znani, dotičnega dekreta ne kasiralo. Drugi pa, da bi lažje iztisnil od svojega klijenta primerno »takso« za izposlovanje našega državljanstva. In res, od dotične stranke je zahteval nič več in nič manj kakor 40.000 Din. Če mu je dotična stranka v resnici toliko plačala, ni znano.

Da ta slučaj ni edin, vedo najbolje naši državni uradi in vsa politična oblastva, ki dobivajo od svojih nadrejenih ministrstev iz Beograda pogosto razpise, odloke in dekrete najraznovrstnejše vsebine, ki so, če že ne »contra legem« pa vsaj »praeter legem«.

In taki ljudje, ki prodajajo v Beogradu naše državne in narodne interese, samo da momentano koristijo sebi, si še upajo govoriti o svoji narodnosti in svojem slovenstvu! Ali ni to naravnost vnebovpijlo škandal? Zakaj niso ostali tam, kjer so bili, naši zasluženi bratje bi jih kot idealne borce, če se sploh k takim prištevajo, za svoje narodne pravice gotovo bolj potrebovali in oni bi jim lahko tam več koristili, kakor pa, da so prišli sem na naš račun delat razne umazane kupčije z Nemci in ščititi njihove interese. Ako motrimo njihovo »narodno« delo med nami, se ne moremo otresti misli, da so oni postali agenti nemstva, ki jih plačuje, da ščitijo pod firmo naše državnosti in narodnosti njegove interese v Sloveniji.

Politične beležke

Krščanski socijanci in SLS

Dr. Stanovnik, ki bi moral biti po soglasnem sklepu ljubljanskih klerikalnih opikov nosilec kandidatne liste SLS v Ljubljani, ki pa ga je vodstvo SLS izključilo od vsake kandidature, je imel v nedeljo neprijetno dolžnost, da je moral kot predsednik ljubljanske organizacije SLS predsedovati klerikalnemu volilnemu shodu — v »Unioni«. Dr. Stanovnik se je vdal prišči klerikalnih diktatorjev, ki imenujejo njega in njegove pristaje, krščanske socijale, za frondierje, ter je pozival kršč. socijale k ohranitvi strankine discipline. To je brskone smatral zlasti zato kot potrebno, ker so se iz vodilnih krogov klerikalne stranke razširile grožnje na naslov upornih krščanskih socijalistov, da bodo posameznikom uničili eksistenco in da bodo tudi dr. Stanovnik kot advokatu odjedli vsu klerikalno klijentelo ako bi skušal še nadalje rovariti proti njihovi diktaturi. Kruh je kruh, pa je zito popolnoma umevno, da je dr. Stanovnik govoril na shodu v »Unioni«, da se morajo osebne ambicije odstraniti, da je potrebna disciplina in da se morajo frondierji (krščansko-socijalci!) prepustiti SDS Zanimivo pa je to, da je dr. Stanovnik priznal, da je obstal preprič v ljubljanski mestni organizaciji SLS. To je namreč »Slovenec« tajil, ko smo o sporih v klerikalni stranki poročali. Kljub temu, da je dr. Stanovnik pozval v »Unioni« k disciplini pa je dejstvo, da se vedno ni poravnan spor med krščanskimi socijanci in osrednjim vodstvom SLS, ki jim je diktiralo svoje ljubljanske kandidate, da se ta boj nadaljuje in da groze kršč. socijale očmno, da bodo po volitvah nadaljevali svoj boj proti »diktaturi« od zgoraj, ki bje v obraz vsem demokratskim načelom. Mnogi seveda tudi izjavljajo v svojem ogorčenju, da se bodo k'jub vsem obljubam osrednjega vodstva SLS o koncesijah za bodoče ljubljanske občinske volitve vzdržali volitev, ker se bo le v abstinencem moglo dokazati klerikalnim diktatorjem, da brez krščanskih socijalcev v Ljubljani ni česar ne pomenijo. Bojevitejši celo izjavljajo da bodo v znak protesta proti diktaturi vodstva SLS volili neklerikalne stranke. Boj v klerikalni stranki se torej nadaljuje, ogoni naraščajo kljub temu, da ga upo velje in prišči od zgoraj gasita dr. Gosar v »Slovencu« in dr. Stanovnik na shodi.

Bedasta volilna intriga

Včerašnji »Slovenec« si je dovolil bedasto volilno šalo, ki jo očitno smatra za dobro politično intrigo. Poroča namreč iz Beograda, da bo ob svet mesta Kranja razpustil. Akoravard nismo niti za trenotek nasedli, smo vendar naročili našemu beograjskemu poročevalcu, da povpraša v notranjem ministrstvu za avtentično informacijo. V ministrstvu izjavljajo, da »komur ni nič znano o nameravanem razpustu obč. sveta Kranjskega ki deluje v najlepšem redu in v čede katerega tudi ni od nikoder prišlo. Cela stvar je torej prazna izmišljotina. Naravno je, da tudi na uradu velikega županstva o kakšnih priporočih proti kranjskemu obč. svetu, ki je eden najvzornejši v celni oblasti, nihče nišesar ne ve. Klerikalcem je očitno šel sobotni krasni shod SDS v Kranju korenito na živce.

ljotina. Naravno je, da tudi na uradu velikega županstva o kakšnih priporočih proti kranjskemu obč. svetu, ki je eden najvzornejši v celni oblasti, nihče nišesar ne ve. Klerikalcem je očitno šel sobotni krasni shod SDS v Kranju korenito na živce.

Ljudska obsodba St. Radiča

Splitška »Novo Dobro« piše, da je St. Radič doživel pretekle dni v Dalmaciji neuspehe, od katerih je bil eden hujši od drugega. Pokazalo se je, da propada Radičeva lažna veličina in se razpršuje usodna in strašna iluzija. Ako z ničemer drugim, piše »Novo Dobro«, se more Dalmacija ponahati s tem, da je zadnja prestopila k temu lažnjivemu apostolu in da ga je prva zapustila. Za Radičeva fatalno politiko pričanja preteklost. Morebiti bo Radičeva agonija trajala več ali manj časa, propast pa mu je sigurna, ker je v naravi sami, da izgine in propade vse, kar je neprimerno in lažno. Zgodovina je dala zadoščenje onim Hrvatim, ki so St. Radiču odrekli pravico govoriti v imenu Hrvatske in ki so v najtežjih časih pobijali njegovo usodno politiko. St. Radič ni nikdar vodil hr. vatske politike v njenem pravem smislu, ker za to ni bil niti poklican, niti sposoben. Vodil je vedno kupčevsko politiko, stremel sam za tem, da poveča svojo osebo na oblast in vpliv. Nihče ni bolj zlorabil hr. vatskega imena kakor St. Radič in njegova pojava je bila fatalna za Hrvatsko. Ta izjava splitske »Novo Dobro«, ki je glasilo Davidovičeve stranke, potrjuje, da so imeli prav oni, ki se niso družili s St. Radičem, niso pa imeli prav tisti, ki so dali laži nasprotje. Ali se jasni tudi v vrstah Davidovičeve stranke?

Klerikalcem teče voda v grlo

Kdor ne verjame, da teče SLS voda v grlo, naj vzame v roke včerašnji »Slovenec«. O nedeljskih »manifestacijah« za SLS poroča s takimi napisi in s takim ognjem, kakor da bi se podiral pod Slovenijo svet. Čudno je, da se ni radi klerikalnih manifestacij prevrgla zemeljska os in da se ne suče od nedelje naprej zemlja okoli šenklaškega zvonika. Ako bi bilo tudi res tako hudo manifestiranje, kakor ga napihuje »Slovenec«, ostane še vedno nerešena zagotetka, zakaj taka cirkuska reklama za SLS v »Slovencu«, ako so njeni nasprotniki — kakor poroča »Slovenec« v isti številki — doživeli same epolome in »katastrofalne poraze«. Kdor je čital »Slovenca«, zadnji mesec, se je vendar že lahko prepričal, da čmrtnje in v grob položene SDS in drugih strank, razen SLS v Sloveniji sploh ni. Ali je »Slovenec« morda strah, da čmrtnje vstajajo iz njihovih grobov? Klerikalci imajo bržčas neprestano pred očmi zadnje volitve v »Zbornice za trgovino, obrt in industrijo«, ko so prav tako, kakor danes, že v naprej bili pijani znage, a so jih vendarle dobili po grbi tako, da so odnesli od 48 samo 7 mandatov. Božji milini meljejo potat, a sigurno. To sedaj, ko jim voda dere v grlo, vidijo tudi klerikalci. Zato tak ropot, zato take manifestacije SLS in zato take polomije drugih.

Opeharjeni krščanski socijanci

Dr. Breclj je na klerikalnem shodu v »Unioni« izjavil, da je na svoje mesto kot nosilec klerikalne kandidatne liste v Ljubljani prišel kakor Pilat v credo. To je res, kajti na dr. Breclja na shodu ljubljanskih zaupnikov SLS nihče niti misli ni sprico neznanih »zaslug« za delavstvo, o katerih sedaj frazari »Slovenec«. Ko je vodstvo SLS kljub soglasnem sklepu ljubljanskih klerikalnih zaupnikov odklonilo dr. Stanovnika, bivšega ljubljanskega podžupana, kot nosilca kandidatne liste, je hotelo postaviti za nosilca advokata dr. Adlešiča. Ker pa so kršč. socijanci odklonili dr. Adlešiča kot nosilca, češ, da sprejmejo rajši vsako drugo kandidatno listo, je vodstvo SLS nominiralo dr. Breclja, ki kandidira tudi v ljubljanski okolici, a kršč. socijanci se vsled dane besede niso mogli več umakniti. Potolžili so jih deloma s tem, da jim bodo pri bodočih ljubljanskih občinskih volitvah prepustili popolnoma svobodne roke. Pri tem je seveda veliko vprašanje, če jih bo tedaj vodstvo SLS hotelo in še moglo materialno podpreti. Dr. Breclj je torej res prišel na klerikalno kandidatno listo v Ljubljani kot Pilat v credo. Ogorčenje med kršč. socijanci, ki so ga skušali klerikalni voditelji pomiriti z raznimi obljubami in z mastnim volilnim fondom, pa je zadnje dni nanovo izbruhnulo na dan, ko se je zvedelo, da je dr. Breclj samo navidezni kandidat in da namerava svoj ljubljanski mandat odložiti, ker računa, da bo izvoljen v ljubljanski okolici. S tem računa vodstvo SLS, da dobi ljubljanski mandat advokat dr. Adlešič. Razume se, da delajo klerikalci tudi v tem slučaju račun brez črmarja. Kršč. socijanci pa vidijo v tem isti manever kakor pri zadnjih skupščini volitvah, ko so jim obljubovali, da bo dr. Korošec svoj ljubljanski mandat odstopil namestniku Fr. Terseglavu. Dr. Adlešiča namreč smatrajo za zastopnika kapitalistične struje v SLS, ki v kršč. socijalni delavski organizaciji in pri reševanju socijalnih vprašanj sploh ni nikdar sodeloval in ki ga v splošnem smatrajo za zastopnika »poslovnih« kristijanov. V nameri dr. Breclja, da odloži ljubljanski mandat v korist dr. Adlešiča, vidijo novo prevvaro vodstva SLS, pa je umevno, da se počutijo v klerikalni stranki zastopljeni, prezirani in le kot objekt političnega izkoriščanja. Večina nima veselja gnati se za klerikalne črhžuje. V boju sploh ne nastopa aktivno, izvzemši nekaterih plačancev, ki so se polakomnili dobrot klerikalnega volilnega fonda.

Bolgarska politika

Dunaj, 17. januarja.

Bolgarski poslanik Todor Nedkov je podal novinarjem zanimive izjave glede nameravane pogodbe med Italijo in Madžarsko in o stališču Bolgarije na Balkanu.

Poslanik je izjavil, da je ideja balkanskega Locarna, o katerem se zadnje čase toliko govori, del velikega kompleksa, ki ga tvori razprava o poglubitvi miru na Balkanu. Glede tega vprašanja zasleduje bolgarska vlada strogo politiko mira. Bolgarska vestno izpolnjuje vse obveznosti, ki jih ji nalaga mirovna pogodba, in si je s tem zadobila zaupanje sosedov in sploh Evrope. To zaupanje in prijateljstvo ji daje edino možnost za življenje. namreč mir. Pomoč, ki jo daje Evropa in zlasti posojilo Društva narodov, je dokaz brezpogojne mirovne tendence sofijske vlade, ki jo splošno priznavajo.

Sofijska vlada je vedno stremela za tem, da odpravi vsa nesoglasja s sosedmi in reši vse spore, kakor je to v skladu z določbami mirovne pogodbe. Ni ga dogodka ali napora, ki bi mogel Bolgarijo spraviti v drugo smer, kakor je ona, ki je in začetna. Narod hoče živeti v kar najboljšem razmerju z vsemi sosedmi. Zlasti vežejo Bolgarijo razni skupni interesi z Jugoslavijo, kar je treba posebe naglašati. Vlada odklanja vsake vrste vojaške ali vojne pustolovščine. Njena vojaška sila je jedva tako močna, da more vzdrževati red in mir v državi. Bolgarija je v smislu mirovne pogodbe popolnoma razorožena. Sicer pa ni ravno treba, da mora biti kaka država oborožena, da doseže svoje smote. Vlada ima dovolj posla s tem, da zagotovi mirni razvoj države na znotraj in da sodeluje pri ohranitvi splošnega mira. Bolgarija bo tudi še nadalje ostala pri tej svoji politiki. Vsako stremljenje, ki gre za tem, da se nele ohrani, ampak tudi učvrsti mir na Balkanu, lahko z gotovostjo računa na podporo Bolgarije.

Nemška vladna kriza

Berlin, 18. januarja. s. Današnji dopoldanski razgovor državnega kancelarja dr. Marxa z nemškim nacionalcem grofom Westopom je trajal približno eno uro. Dr. Marx je skušal ugotoviti, ako bi nemški nacionalci hoteli tolerirati kabinet sredine. Kakor javlja poročevalski urad nemških t. d. jateljstev listov, ni grof Westop pustil nobenega dvoma, da se to ne bo zgodilo. Dr. Marx namerava danes popoldne sprejeti zastopnike bavarske ljudske stranke. Popoldne se bo sestalo tudi predsedništvo socialdemokratske frakcije. Na tej seji bo posl. Müller-Franken poročal o svojih razgovorih z dr. Marxom.

Nezadovoljivi nemški predlogi

Pariz, 18. januarja. s. Agence Havas« poroča: Medzavezniški vojaški odbor ni spoznal nemške predloge za zadostne ter je zahteval v teh predlogih velike izpremembe.

Pariz, 18. januarja. g. Predlogi, ki jih je stavil nemški delegat general Paueis v imenu svoje vlade medzavezniški vojaški komisiji glede razorožitve, nikakor niso zadovoljivi. To potrjujejo tudi listi, ki objavljajo v tej stvari očitno noto in dostavljajo, da kljub temu ni računati s tem, da bi se pogajanja razbila. Večinoma menijo, da dobita nemška delegata osem dni odloga, da medtem izdela nemška vlada nove predloge, ki bi bili bolj zadovoljivi.

Značilen angleški glas o Balkanu in vzhodni Evropi

London, 18. januarja. d. »Times« pravi, da je vznemirljiv položaj v vzhodni Evropi in na Balkanu posledica nesoglasij med Francijo in Nemčijo. Vsako namigavanje, da med glavnima podpisnicama locarnskega pakta ni vse v redu, si razlagajo v tem delu Evrope po svoje in poveča razburjenje. Zato si države na vzhodu in jugovzhodu Evrope skušajo zagotoviti varnost z raznimi zvezami in pogodbami. Pravo diplomatsko delovanje je moralo stopiti v ozadje, ker je v ospredju kovanje načrtov za male pogodbe in pogajanja za njihovo uresničenje. To ni po mnenju lista dober znak, ker utegne voditi k politični preorjenciaciji v Evropi, ki bi bila lahko naprjena proti tretjim državam. List omenja tudi nedavni gevor poljskega zunanje ministra Zaleskega in pravi, da so kljub vsemu temu močne sile na delu, da se bo ohranil mir.

Nadaljne aretacije Ukrajincev na Poljskem

Varšava, 18. januarja. s. Svoči je bil aretiran seimski poslanec Piotla, član »Hromade«. Sedaj so aretirani vsi štirje poslanci, člani imenovane organizacije. Kot peti je bil aretiran neki poslanec »narodne kmetijske stranke«. Včera so aretirali v Varšavi in Krakovu mnogo oseb. V vojvodstvu Vilni znaša število aretiranih članov in pristavev »Hromade« približno 300.

Nadžkof — poveljnik upornikov

Newyork, 18. januarja. s. Associated Press poroča: Vojno ministrstvo je odredilo, da se odpošljejo v državo Jalisco ojačenja, ker so došle vesti, da zavzemajo tamšnji upori resen obseg. Te vesti zatnjujejo, da načeluje nadžkof Jimenez iz Guastalare osebno oddelku upornikov, ki šteje 500 mož. Kakor poročajo, zašleduje oddelke zveznih čet upornike pri Quemadu.

Naši kraji in ljudje

Veličasten pogreb Jovana Cvijica

Beograd, 18. januarja

Tekom nedelje in večerašnjega dne so se okrog odra velikega pokojnika Jovana Cvijica v poslopiju nove univerze trumoma zbirale množice, izkazujoč pokojniku poslednjo čast, a iz vseh krajev države ter od številnih visokih institucij v inozemstvu so prihajale brzojavke z izrazi sožalja, naslovljene deloma na univerzo, deloma na pokojnikovo soprogo. Umrlega učenjaka so prišli kropit vsi odlični činitelji beogradske družbe, ki so tudi polagali prekrasne vence, katerih se je od odru nabralo izredno veliko število. Ogromen interes vsega kulturnega sveta za smrt našega prvega učenjaka je lahko predložil, kakšen velikan je odšel iz naše srede in kaj izgublja v pokopniku naša znanost. Nad vse pa je poveljeval spomin velikega učenjaka današnji pogrebni sprevid.

Beograd, ki je ves prisostvoval pogrebu, izza Pašićeve smrti, ni doživel tako veličastnih pogrebnih svečanosti. Vse ulice, koder se je pomikal sprevid, so bile napolnjene z množicami špallirjem ljudstva. Ob 10. dopoldne so profesorji in akademiki prenesli krsto z odra na pogrebni voz, nakar se je formirala ogromna povorka, ki je krenila v Saborno cerkev, kjer se je vršila svečana zadušnica. Služil jo je patrijarh Dimitrije ob asistenci štirih vladik in velikega števila svečnikov. Po ceremoniji je patrijarh v daljšem govoru obeležil zasluške pokojnika in izgubo, ki jo utrpi država in znanost s smrtno velikega jugoslovenskega učenjaka. Nato so se z lepimi spominskiimi govori oprostili od pokojnika v imenu vlade prosvetni minister Miša Trifunović, za kr. Akademijo znanosti njen generalni tajnik dr. Aleksander Belić in za beogradsko univerzo rektor Pavle Popović.

Iz Saborne cerkve so krsto prenesli Svetozar Pribičević, Ljuba Davidović, Miša Trifunović, dr. Ninko Perić, dr. Tugomir Alajupović in general Bertić. Zopet se je v novem redu razvil veličasten sprevid. Za krstom so nosili številna visoka odlikovanja, nato vence s krasnim kraljevim srebrnim lovornom na čelu. Sledilo je predsedstvo vlade, predsedstvo in predstavniki Narodne skupščine ter beogradske občine, raznih društev in korporacij in dolga vrsta dijaštva. Za mrtvaškim vozom je stopala obitelj pokojnika, za njo admiral Prica kot zastopnik kralja, predsednik vlade Uzunović z vsemi ministri, navzočimi v Beogradu, šefi strank gg. Pribičević, Davidović in drugi, celokupni diplomatski zbor, atašej, vseučiliški profesorji, predstavniki vseučilišča v inozemstvu ter za zagrebško univerzo dekan tehnične fakultete prof. Belovrh, predstavnika ljubljanske univerze dr. Lukman in dr. Rus, predstavnika zagrebške Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Dragutin Borančić in dr. Stjepan Zimmermann, pevsko društvo Obliči, številni zastopniki znanstvenih in kulturnih ustanov, srednjišol, oficirski zbor ter nepregledna množica ljudstva.

Velikanski sprevid je krenil po Knez Mitažovi ulici proti univerzi, kjer se je ustavil. Dekan filozofske fakultete prof. Milanović je v krasnem govoru opisal nenadomestljivo izgubo, ki prizadene univerzo, znanost in vso državo s smrtno največjega jugoslovenskega učenjaka. V imenu posled-

nje generacije učenec prof. Cvijica je govoril študent filozofije Lučovic, ki je izrazil veliko žalost omladine, ki v pokojnem izgublja ne samo velikega učitelja, marveč tudi voditelja. Izpred univerze je končno krenil sprevid zopet proti Terazijam in na pokopališče.

Na pokopališču je nastopilo več govornikov. Med drugimi sta povzela besedo rektor ljubljanske univerze dr. Lukman in delegat ljublj. geografskega društva prof. dr. Rus. Pogreb je bil končan okrog 2. popoldne. Ves čas je na pokopališču vztrajala ogromna množica naroda, ki je izkazala velikemu pokojniku zadnjo čast.

Naš Pilot Anton Mikuš - 70letnik

Rekli smo mu Pilot ali Krtačica. Zakaj njegovo delo je bilo, da je pilil, krtačil, likal — jezik naših rokopisov. Prve dni januarja je dočkal svoj 70. rojstni dan. Ker je še vedno zelo agilen in se ga nihče ne spomni, pozabili ga ni kronist skromni...

Oče mu je bil iz Zadloga nad Idrijo, mati iz dolenskega Kostanjevice. Čitati in pisati je sinka Antona naučil oče z bohorličko. Prva knjiga Antonova je bila mašna v bohorličici s štajersko slovenščino. A primerjava jezikoslovec je bil že kot deček, ker je že razločeval kranjsko mašo in mešo (jed) ter štajersko mešo. Tako je postal slavist, navdušen in ugleden učenec Miklošičev. Nato suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani.

Za časa Grünove slavnosti in naših demonstracij proti izjavi turnerjev, Nemcev, nemškutarjev in vlade (tudi jaz sem kot dijaček razgrajal ter se na Turjaškem trgu na begu pred bajoneti malone ubil) pa je Anton postal žrtev stremušstva tedanjega ljubljanskega slovenskega in maščevalnosti nemškega uradništva. Hotel rešiti prijatelja prof. Vikt. Bežka iz opasnosti, je Mikuš nagovoril vojaški kordon okoli Zvezde: »Presneti kranjski Janezi, kaj pa delate tukaj?« — To so seveda smatrali za kruto žalitev avstrijske armade in so ga zašili. Tako se je za kr. avstrijsko službo diskvalificiral in prostovoljno ji je obrnil hrbet.

Čakalo ga je itak zanimivejše delo pri M. Pletersnikovem slovarju, za katerega je obdelal skoraj tretjino vsega gradiva. Deželni glavar Pokljukar pa ga je vzel v službo deželnega odbora. In filologa, slavista so s čudovito prevdarenostjo dodelili — računskemu oddelku! Jaz bi se bil obesil, Mikuš pa se je vdal in se sčasoma povzpел vzlic vsem sovražnostim do rač. nadsvetnika.

K sreči je na posredovanje Sim Rutarja, ki je visoko cenil Mikušovo jezikovno znanje, kmalu prišel k »Ljubljanskemu Zvonu«. Tam je oskrboval jezikovno stran, popravil jezik rokopisov in opravljal korekturo. Da je bil »Lj. Zvon« pod uredništvom Vikt. Bežka, A. Aškerc, dr. Fr. Zbanička in dr. J. Šleingerja v jezikovnem pogledu na visko, je tudi Mikuševa zasluga. L. 1899, ko je Bežek odstopil, ker je imel po Klodičevih sporocilih »že polno črnih pik«, je bil Mikuš urednik »Lj. Zvona«. A že prejel je imel z listom veliko opravka in sitnosti, ker je bil Bežek v Gorici. Z njim je izhajal dobro, Aškerc pa je bil trmast in često osoren ter je uhaljal na dolga potovanja brez slovesa, prepuščajoč »Zvon« Mikušu.

A tudi z raznimi pisatelji in pesniki je imel filolog spopade. Mikuš n. pr. ni maral vprašalnice »li« ter jo je popravil v »Al«. Zaradi

preklicanega apostrofa je moral spraviti ploho očitani! Pesniki so smatrali »Ak, tak, kak« za pravilno in lepo; samo z apostrofom Mikuš ni smel izdati, da je beseda vendarle »ako, tako, kako...«! Res, da Mikuš ni bil esteta, toda bil je neoporečno izvrsten slovničar in je znal pravopisje. Zato je bil često ozmerjan, češ da je »barbar«, »atentator«...

Obenem je bil Mikuš tudi urednik »Planinskega Vestnika«. Urejal ga je od začetka polnih 14 let, odlično je sodeloval pri ustvarjanju planinske in turistične terminologije, in sam Fr. Levce je hvalil list kot jezikovno vzoren. Jezikovno je pomagal tudi dr. V. Murniku pri »Sokolskem« in pri »Trgovskem Vestniku«, pri »Kmetovalcu« (v dobi G. Pirca) in pri Sv. pismu britanske biblijske družbe.

Nadalje je bil pilot in krtačica pri vseh knjigah za obrtno solstvo, ki jih je izdal H. Podkrajšek. Lani je izšla Podkrajškova izvrstna terminologija za obrtno, trgovsko, železničarsko in vobče industrijske stroke. Mikuš je bil pri nji izvrsten sodelavec, ki je ustvaril dolgo vrsto točnih in lepih terminov.

Po prevratu mu je Učiteljska tiskarna poverila v pregled in popravilo vse osnovnošolske čitanke in druge učne knjige v jezikovnem oziru. Besedilo vseh je danes vzorno. Enako delo je opravljal pri Rapetovem delu »Tisoč in ena noč«, pri Erjavcu-Flerevovih Izbranih spisih za mladino (7 zvezkov), pri tekstu Novakovega krasnega »Risana« ter še pri celi vrsti raznih leposlovnih in poučnih knjig in listov (n. pr. »Pravnik«, »Novice«, Beletovo »Sadjarstvo«, Kudrovo »Menično pravo«, Bežkovo »Občno ukoslovje« (v 2 zvezkih), »Slovenski čebelar«...)

Tudi v pokoju se slovstveno še vedno udeležuje. Stalni jezikovni preglednik je pri »Čebelarju«, pri Badiurovli »Vodiču«, se bavi z imenosloviem in je napisal razpravi »Slovenščina pa naše časopisje« (ki naj bi je čim prej izšla) ter »Krajevna imena in krajevni imeniki«.

Naš Pilot je torej res delal ogromno, in da je naša prelepa slovenščina tako čista, tako bogata in estetska, je v znatni meri njegova zasluga. Tajno, malokomu znano, a neizmerno koristno je preko 40letno literarno delovanje Antona Mikuša. Najboljše, kar imamo, je naš jezik; umotvori v našem jeziku pa so najvišji izraz naše kulture. Brez jezikoslovcev bi ne bilo literarnih umetnin. Zato moramo biti hvaležni učenec Miklošiču, tovaršu Levcu, Pletersniku in Bežka — jubilarju Antonu Mikušu.

Fr. Govekar

O stanovanjski bedi v Mariboru

V nobenem mestu naše države se ne občuti pomanjkanje stanovanj tako močno kakor v Mariboru. Od začetka vojne in prva leta po prevratu se ni skoraj nič gradilo in šele naskladno leto je postalo stavbeno gibanje nekoliko živahnije, a stanovanjske bede ni prav nič olajšalo. Ker je preteklo leto tudi mestna občina zgradila dve hiši, v katerih je našlo stanovanja blizu štirideset strank, večina mestnih uslužbencev, je »Slovenec« pred dobrimi tremi meseci razglasil sveto, da v Mariboru stanovanjske bede ni več, da ni ljudi brez stanovanja in da bo tudi občinska stanovanjska baraka že letošnjo jesen prazna.

Naš list je že takrat odločno zavrnil tako varanje javnosti po »Slovencu«, a statistika, ki je sestavljala mariborsko stanovanjsko sodišče v poslovanju leta 1926, je pokazala stanovanjsko bedo žal v še neugodnejši luči.

Dočim je bilo že leta 1925 predano ogromno število novih prošenj za družinska stanovanja, namreč 659, je naraslo število novih prošenj leta 1926 na 769.

Ker je bilo leta 1926 dodeljenih v mestu samo 203, v okolici (to je v obseh srezih Maribor levi in desni breg) pa 152 praznih stanovanj, skupaj torej samo 355, je ostalo število neresenih prošenj ogromno, in sicer 911. Med temi je 357 prošenj državnih in samoupravnih namestencev, od katerih je 228 prošenj brez stanovanja, 129 državnih in samoupravnih uslužbencev pa ima pretesna ali nehlajljiva stanovanja. Poleg državnih in samoupravnih namestencev pa še 554 prošenj v drugih slojev prosil za stanovanja, med katerimi jih je tudi 363 brez stanovanja.

Skupaj je torej v Mariboru še 591 strank,

Ameriška Venera

Briljantna komedija v 7 ogromnih dejanjih, v glavni vlogi najlepša žena Amerike Esther Ralston. Velika konkurenca lepotic v trikotjih za najlepšo ženo Amerike.

Film je koloriran, na kar posebno opozarjamo!

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«. Telefon 397.

ki nimajo nikakega družinskega stanovanja, ampak se potikajo s svojimi družinami kot podnajemniki po mebliranih sobah ali kot sostanovalci pri bližnjih ali daljših sorodnikih, ali pa životarijo ločeno od svojih družin v dvojnem gospodinjstvu.

Kako neugodno vpliva taka stanovanjska mizerija na delovno zmoglost in zdravje prizadetih in kako varen vpliv ima na njihove družinske člane, v moralnem in zdravstvenem oziru, javnost nima niti pojma.

Izmed državnih in samoupravnih namestencev — brezstanovalcev jih čaka na dodelitev družinskega stanovanja 15 še od 1. 1923, 13 od leta 1924, 65 od leta 1925 in 135 od lanskega leta, drugih prošnikov — brezstanovanjcev pa je že 40 iz leta 1923, 26 iz leta 1924, 107 iz leta 1925 in 190 iz leta 1926.

Kdor pregleda te številke, mu je jasno, da mestna občina še ni izpolnila svoje socialne dolžnosti, če je postavila dve hiši s približno 40 stanovanji, ampak da je njena naloga, da nadaljuje z gradbo stanovanjskih hiš. Ravno tako jasno pa je tudi, da letos še ne sme prenehati zaščita najemnikov, ker bi se sicer k pomanjkanju stanovanj kot nujna posledica pridružilo še odeduštvo z najemniki. To se je pokazalo že pri najemnih lokalih, za katere se zahtevajo zneski, ki preračunani v zlato pariteto, dosežajo deseterkratno predvno višino.

Nezgod dveh visokošolcev v Triglavskem pogorju

V Siški, pa tudi v mestu med akademsko mladino, se že nekaj dni kolportira vest, ki izraža domnevo, da so naše planine zopet zahtevale dvoje mladih življenj.

Iz Zagreba sta se preteklo sredo odpeljala akademika, medicinar Ivan Kanoni ter šumar Stanko Sotošek, oba iz Siške, da napravita turo v Triglavsko pogorje do Sedmerih jezer. Oba sta bila dobro opremljena, vendar pa nista računala z mogočo izpremembo vremena. Kanoni in Sotošek sta prenočila v Bohinju v hotelu »Zlatorog«. V gore sta odšla s smučmi zgodaj v četrtek z namenom, da se vrmeta od Sedmerih jezer do nedelje preko poti do Vodnikovih in Stančičevih koč čez Krmo v Mojsirano. Ta svč; načrt sta sporočila tudi ljudem v hotelu.

Turista sta odšla, nista se pa še do danes vrnila z gora. Oba je namreč očividno zalotil v soboto v gorovju snežni metež, pred katerim sta se v najboljšem slučaju rešila v kako koč, v katero pa sta mogla priti le siloma, ker nista vzela s seboj ključev. Radi snežnega meteža jima je sedaj pot nazaj odrezana, tudi ako sta res našla zatočišče v planinski koči. Preti jima pogibel vsled lakote, ako ju ni že strl kak drug nesrečen slučaj. Sotošek bi moral večerjati polagati na šumarski fakulteti zagrebške univerze državni izpit.

Jeseniški in mojsiranski smučarji so bili že včeraj dopoldne obveščeni o dogodku in so poslali takoj rešilno ekspedicijo. Tudi iz Ljubljane je že odšla v Bohinjo in dalje v gore večja šumarska družba Skalašev, da ugotovijo usodo obeh izginulih turistov.

Lepa Ljubljanka na sarajevskem korzu

Sarajevo, 14. januarja

Kar je Ljubljankam večerna promena — da pred glavno pošto, to je Sarajkom »korzo« med katedralo in reko Miljacko. Samo še več desetkrat več! Da vidiš samo ta dirnjava v Strassmayerjevi ulici in na Vojvode Stepe obali. Tu se drenja vsak večer staro in mlado. Drenjajo se šolarice, drenjajo se ženske, ki so nevarna leta že davno pustile za seboj. Tukaj se iščejo in sklepajo poznanstva, tukaj je borza uživanja.

Na tem korzu se je pred kratkim pojavila osemnajstletna Ljubljanka Erna H. Prljeta pojava in prijazen nasmešek na ljubkem obrazu so takoj zainteresirale sarajevske »macane« (mačke) Brž je bilo

sklenjeno poznanstvo z lepo Ljubljankom, ki se je vsem predstavljala za potnico neke zagrebške knjigotroznice, založnice novih zdravniških knjig.

Dasiravno kupčija z zdravniškimi knjigami ni mogla baš bogzna kako cveteti, vendar je Erna ostala v Sarajevu dalje časa, kakor bi bilo po vrsti njenega posla pričakovati. Čividno ji je Sarajevo prirastlo k srcu. Kako tudi ne? Dames jh je vodil eden kavalir v gledališče, jutri drugi v kino, tretji v Sadržan in tako je šlo kar po vrsti, dokler ni postala tudi za sarajevske razmere preveč predzna.

Nekega večera, ko je sedela v družbi prijaznega mladiča v neki boljši gostilni, je vprašala gostilničarja, ali bi ne mogla dobiti za njih dvoje kamrico za pol ure. Gostilničar ni imel nič kaj smisla za njene ljubavne težnje, pa je policiji sporočil, da išče neka gospodična prenočišče. Že par minut potem se je prijazni gospodični predstavil še prijazni gospod in ji — ker nima prenočišča — ponudil kamrico na policiji. Kavalir je sicer ozorčeno protestiral (plačal je bil že veliko ceho), toda policijski agent ga je opozoril, naj mu bo le hvaležen, da je še pravočasno rešen pred čitalem zdravniških knjig, ki jih je ponujala njegova varovanka. To morajo biti vražje knjige, ker so še trije kavalirji prijavili policiji, da so oboli pri čitanju, pa zato policija prodajalko že tretji dan išče po Sarajevu, da se prepriča, kaj mora v ponujanih knjigah tako strasnega biti, da vsak čitatelj oboli. Kavalir se je po tem polasnilu kaj hitro pomiril in se zaklaj, da se bo v prihodnje ogibal prodajalk zdravniških knjig. Erno pa so oddali v bolnico, da študira medicino. Po končanih študijah jo pošljejo v Ljubljano na državne stroške in v spremstvu policijskega kavalirja.

Trije prijatelji tujega blaga

Ljubljana, 15. januarja

Mladi postopač Adam Bukovski, doma iz Pregrada na Hrvaškem, hlapec Ludvik Cotar ter France Dolžan so se kretali med svojo družbo pod kostanji na Krekovem trgu ali v bližini kolodvoru vrlo zadovoljno, si meli roke in si niso hoteli izdati skrivnosti, ki jih je delala tako zadovoljne. Sempatja je kdo sunil sosedu in novoščiljo omenil: »Glej jih no, ali se ti ne zdi, da so se ti trije v zadnjem tednu nekam poredili?« Sosed je bil že itak tega mnenja zato je samo zagodrnjal in pripomnil, da od hrane, ki jo dobivajo v Ljudski kuhinji, človek skoro ne more izgledati tako sijajno.

Adam, Ludvik in France so se raznim opazkam samo smejali in zdelo se jim je naravnost imenitno, da dražijo svoje tovariše s svojo vnanjstino. Včeraj so sedeli vsi trije priki v neki dalmatinski kleti, so pridno namakali, zraven pa grizli vsak v svoj kos mastnih rebere, ki pa jih niso dobili iz gostilniške kuhinje. Tovariši so jih občudovali in si dajali znamenja s sumljivim pomežikanjem. Trojica je vse to opazila, nakrat pa se je Adam zasmel. Se obrnil proti ostalim, pogoltnil velik kos, izpriznil kupico na dušek in dejal: »Kdor zna, pa zna!«

V pozni ponočni uri so se porazgubili vsak v svojo stran. Adam je mahnil v hlev gostilne »Pri konjčku« na Ambrožev trg in kmalu sladko zadremal. Iz žleodca se mu je prijetno izpahovalo, pričel je vleči dreto, končno pa je planil pokoncu iz težkih sanj, ki so na tisti hip postale resnice. Ob svitu medle lešerbe je opazil v hlevu neznanega moža bistrih oč. ki je stopil k njemu in ga pograbil za roke. Adam je kar zarigal bolečin, tako ga je težila v žleodcu prevelika porcija rebere.

»Čas je, da si preberete ležišče Adam, gremo v luknjo!« je dejal detektiv. — »Za kaj pa?« se je začudil Bukovski, akoravno je prav dobro vedel, kaj ima na vesti. — »Ampak ste se morali potiti na Sv. Tri kralje, Adam kaj?« — »Me bo pa zdaj nekaj časa zeblo!« je odvrnil Adam pohlevno in odšel z detektivom in stražnikom, ki je že pripravljen verige in ga uklenil.

Zjutraj na vse zgodaj sta prišla za Bukovskim in luknjo še Ludvik in France, ki so ju zalotili detektivu v okolici Glavnega kolodvorja. Tako so bili spravljeni na varno zopet trije predrzni vlomilci, ki imajo na vesti več vlovov po mestu, med njimi tudi vlom v skladišče trgovca Rudolfa Mlačarja na Sv. Jerneje cesti, ki je bil izvršen na praznik Sv. Treh kraljev. Bukovski se je tega dne spravil že okrog 15. ure popoldne v podstrešje skladišča. V hiši je bil dobro poznan, ker je svojočasno služil tamkaj kot hlapec. S kramponi je v treh urah prebil močan strop in nato zlezal v skladišče, kjer si je nabral v nabrnik čez 30 kg sladkorja v štokih in kockah, dalje 20 kg slanin, 30 klobas, nekaj kosov rebere, več kilogramov sira in mnogo drugega blaga v vrednosti čez 2000 Din. Vse to je v družbi Cotarja in Dolžana odnesel v skrivališče v neki grm na Ljubljanskem polju in pozneje zanesel za zid pokopališča pri Sv. Kristofu, ker se je bal, da mu ne bi komplica plena odnesla. Potem so se podjetni vlomilci masili s tem plenom precej časa, dokler ni Cotarju prišlo predvečanjem na misel, da res okrade oba prijatelja. Šel je in izmaknil nabrnik iz skrivališča in nekaj blaga prodal. Ni pa užival dolgo veselja, kajti sedaj sede vsi trije dobri prijatelji v zaporu, odkjer jih gotovo ne bodo tako kmalu nagnali zopet na cesto.

Narava in kultura starih Slovanov.

(XIV. poglavje kulturnega oddelka slovenskih starožitnosti)

Napisal

LUBOR NIEDERLE

prof. Karlove univerze v Pragi

Iz češčine prevedel

dr. JOAHIM RAŽEM

Knjiga stane dinarjev 10.—, po p.šti dinarjev 1.—+vč.

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadruge v Ljubljani,

Prešernova ulica 54

(nasprot glavne pošte).

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sreda, 19. Pri lepi krčmarici, Premijera.

Izv.

Cetrtek, 20. Zaprt.

Ljubljanska opera

Sreda, 19. Zaprt.

Cetrtek, 20. Tannhäuser. E.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 19. Zaprt.

Cetrtek, 20. »Aimée«. B. Premijera.

Premijera Goldonijevе komedije »Pri lepi krčmarici« bo danes v sredo zvečer ob 8. v ljubljanski dram. Delo je zelo zabavno in priručno ter prve prvič na slovenski oder v režiji gosp. Puglja in v prevodu dr. V. Knafliča. V komediji sodelujejo dame in gosposje: Juvanova, Debeljakova, Mira Danilova, Cesar, Gregorin, Lipah, Medven, Kosič in Delak. Predstava je za red B.

Mariborska premijera »Aimée«. V četrtek dne 20. januarja se na mariborskem odru prvič uprizori krasni moderni izrokaz iz sodobnega zakonskega življenja »Aimée«. Delo je napisal sloviti francoski dramatik Paul Gerdard.

Beogradska Narodno gledališče ima ta teden na sporedu komede: Pot oboli sveta,

Lohengrin, Ukročena trmoglavka, Polovski ples, Aida, Rigoletto, Figarova svatba, Nežnost, Kean ter simfonični koncert »Stankovič«.

Predavanje o krizi našega gledališča. V dvorani Mestnega doma se je vršilo snovi ob 8. dobro obiskano predavanje gosp. Cirila Debeveca, ki je govoril o krizi ljubljanskega gledališča. Glavna krivca, da nam propada gledališče, sta po sodbi gosp. Debeveca država in pa gledališka uprava; prva zato, ker je zavod birokratizirala in ga sicer podpira, toda zahteva od njega tudi nekatere povračila subvencije s tem, da mu mora izročati dohodke od predstav; druga pa zato, ker ne gospodari dovolj racionalno, ne zna štediti, kjer bi bilo potreba in tudi ni dorekla umetniškimi zahtevam zavoda, ki ji je izročen v roke. Po predavanju se je vršila debata, še pred pa je bil od poslusalcev izvoljen za predsednika zborovanja univ. prof. dr. Kidrič, ki je pozval zainteresirane, naj se priklasio k besedi. Govorili so gg.: dr. St. Vurnik, arh. Kregar in Anton Lajovic. Govorniki so se spustili deloma v podrobnejše razmotiranje vprašanja, kako sanirati naše gledališče. Občinstvo je sledilo vsem izvajanjem s splošnim interesom ter govornikom pritrjevalo.

Novi zvezek »Umjetnost«. »Umjetnost«, ki radi težkih gmetnih razmer ne izhaja

več redno, temveč samo ob časa do časa, pripravljiva almanah, ki bo posvečen jugoslovenskemu exlibrisu. »Umjetnost«, je inicijal celokupnega grafičnega gibanja v Jugoslaviji. Izdaja jo Kolegij jugoslovenskih umetnikov - grafikov. Naročila sprejema uprava »Umjetnosti«, Zagreb, Mažuraničev trg 13.

Korespondenca med Klaro Schumannovo in skladateljem Joh. Brahmsom je izšla pred kratkim v uredništvu Bertholda Litzmana pri Breitkopfu & Hertlu v Lipskem. Ana Pavlova v Pragi. Največja plesalka sodobnega časa Rusinja Ana Pavlova, ki je pred kratkim dovršila svojo turnejo po Ameriki ter gostuje sedaj v nemških mestih, priredi dne 14. februarja plesni večer v Pragi. Nastopila bo v dvorani Lucerne s svojim ansambлом, ki šteje 80 oseb.

Jubilejne svečanosti gledališča v Osijeku. Koncem prošlega tedna so se začele v Osijeku jubilejne svečanosti ondodnega gledališča. Zavod slavi letos svojo 20letnico in tekotm točasno obstoja je bilo na njegovem odru nad 4000 gledaliških predstav ter pol-druge tisoč drugih prireditve. Svečanosti so se otvorile z gledališko razstavo, katere so se osebno udeležili ter na nji govorili sam prosvetni minister Trifunović. Orkester osljeskega gledališča je priredil koncertni večer, na katerem je izvajal predigro iz Smetanove »Libuše«, ter preludij iz Hrističeve oratorija »Vstajenje«. Poleg tega je bilo na sporedu drugo dejanje Vojnovičeve drame »Smrt majke Jugovien« in drugi akt Lisinskega opere »Porina«. Beogradska dra-

ma je gostovala z Nušičevim »Narodnim polencem«, zagrebški dramski ansambel je uporabljal ljudsko igro »Diogeneš«, ljubljanska opera pa je napovedala svoje sodelovanje z Mozartovim delom »Così fan tutte«.

Dirigent Matačić v Zagrebu. V nedeljo je nastopil v Zagrebu bivši dirigent ljubljanske opere, sedanjí kapelnik beogradskega Narodnega gledališča Lovro Matačić. Dirigiral je simfonični koncert, ki je imel na programu Beethovnovo »Drugo simfonijo«, Wagnerjevo »Izdoljno smrt« ter Lisztovo »Preludij«.

Čuvajte se španske bolezni!

Kot posebno uspešno protisredstvo proti španski bolezni (gripi) so uporabljali že l. 1918 'n 1919 v Svcii, Franciji in Angliji

Anacot - pastile drja Wanderja.

Dobite jih v vseh lekarnah in drogerijah.

Domače vesti

* Povodom smrti profesorja J. Cvilića, najvećega jugoslovenskega geografa in odličnega branitelja naših etnografskih meja na mirovni konferenci in v koroški plebiscitni komisiji, je odbor Geografskega društva na univerzi v Ljubljani imel 17. t. m. zvečer kratko žalno sejo; spominska prireditev se bo vršila pozneje. Društvo je odposlalo sožalne brzojavke na pristojna mesta, na pogrebu pa ga je zastopal odbornik g. dr. J. Rus.

* Izpremembe v gerentstvih. Veliki župan spektor direktorje državnih železnic v Ljubljani Fran Gregorčič je imenovan za šefa postaje v Subotici, inšpektor J. Kostrejančič pa za namestnika načelnika komercialnega oddelka pri železniški direkciji v Subotici. Postajenačelnik Gabriel Pirkmajer je iz Lesc v isti lastnosti premeščen v Veliki Bečkerek.

* Izpremembe v gerentstvih. Veliki župan mariborske oblasti je razrešil dospelega gerenta občine Brečca, srez murskosobotski, g. Vendi Ficka na njegovo lastno prošnjo gerentskih dolžnosti in postavil za novega gerenta te občine gospoda Jožefa Ficka, posestnika v Brečah št. 44. — Istotako je razrešil gerenta občine Krnci g. Janeza Kukoja gerentskih dolžnosti in imenoval novim gerentom te občine Josipa Fartelja, posestnika v Krncih št. 25.

* I. polletje na vseh osnovnih šolah v ljubljanski oblasti se zaključilo po odredbi prosvetnega oddelka v Ljubljani P. br. 693-27 v soboto dne 29. januarja 1927.

* Slovensko zdravniško društvo. Redni občni zbor društva se vrši v soboto dne 5. februarja ob 8. zvečer, v prostorih restavracije »Ljubljanskega dvorca« z običajnim dnevnim redom. — Odbor. 108

* Uprava finančne kontrole v Dravogradu. Finančno ministrstvo je odredilo, da se uprava finančne kontrole premesti iz Mariburga v Dravograd.

* Zlatniki po 20 Din v prometu. Narodna banka je sklenila, da se naši novi zlatniki po 20 Din s podoba kralja Aleksandra spravijo dne 20. januarja v promet. Kupovanje zlatnikov ni omejeno, vsakdo jih lahko kupi v poljubni množini. A zlatniki se ne morejo kupiti s papirnatim denarjem, marveč je s stariimi napoleondori z doplačilom zneska 2 Din za režijske stroške. Izdanih je 1 milijon komadov zlatnikov po 20 Din v zlatu in skupni vrednosti 20 milijonov zlatnih dinarjev, oziroma po današnjem kursu v vrednosti 219 milijonov dinarjev.

* Za rezervne oficirje. Uprava ljubljanskega pododpora opozarja, da izdaja kompletne uniforme samo onim rezervnim oficirjem, ki so člani in sicer po vrstnem redu vloženih prošnji. Pristopne tiskovine in obrazci prošnji se daje v pisarni pododpora ali pa po pošti. V slučaju dodelitve uniforme se vsak član pismeno obvesti.

* Smrtina kosa. V pondeljek je v Ljubljani, na Mirju, po daljšem bolehanju umrla v visoki starosti 80 let gospa Ana Baccarich roj. Vieten, vdova po lekarnarju. Pokopnica je bila odlična, visoko izobražena dama, priljubljena radi svoje plemenitosti in spoštovanja v najodličnejših krogih. Pogreb ugodne pokojnice se vrši danes ob 4. pop. — V Poljčanah je po daljšem bolehanju umrl v 59 letu starosti g. Karel Sima, ugleden trgovec, poštenjak in dober družinski oče. Pokopljeno ga jutri ob 4. popoldne. — Pokojnim večni mir, preostali naše sožalje!

* Nova emisija kolkov. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani opozarja na razglas o novi emisiji kolkov v »Uradnem listu« št. 3 z dne 7. januarja 1927, glasom katerega prestopajo s 1. februarjem 1927 veljati kolki sledečih vrst: po Din: 0,05, 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50, 250, in 500. Od tega dne do vstetega dne 1. maja 1927 se lahko zamenjajo za nove kolke pri vseh finančnih napravah, ki prodajajo takšne vrednotice na račun uprave državnih monopolov (blajzajna delegacija ministrstva financ v Ljubljani in vsi davčni uradi.) kjer interesi tudi lahko dobijo natančnejša pojasnila.

* Ponesrečen dijak na železnici. Ko je včeraj izstopil na postaji Pragersko iz vlaka 13 letni dijak Karl Volbank, ki se vozi vsak dan v šolo v Maribor, je pri tem tako nesrečno padel, da je prišel z desno nogo pod vlak. Kolo mu je nogo grdo razmesarilo. Dečko pa je dobil še na glavi težke poškodbe. Ubogega fanta so prepeljali v mariborsko bolnico.

* Vreme v našem Primorju. Po poročilih s Sušaka je padala tamkaj v pondeljek popoldne debela toča ob močnem grmenju. Na višinah v okolici pa je zapadel visok snež. Temperatura je znatno padla.

* Delavci Slavik obsojeni. Kakor smo svojedobno poročali, je blaginjak novosadske agenture Češkoslovaške podonavske parobrodne družbe, Fran Slavik, ponesrečen 549.000 dinarjev ter potem izginil iz Novega Sada. Končno ga je policija izsledila v Curichu te izročila jugoslovenskim oblastem. Novosadski sodni stol je predvčeršnjim Slavika obsodil na dve leti in šest mesecev težke ječe.

* Smrt v savskih valovih. Pri Samoboru sta utonila v Savi kmetiška sinova Ivan Radek in Stjepan Puhek, ki sta lovila premož. ki ga voda donaja iz Trbovelj. Trupelj utopljencev še niso našli.

* Ustrelil se je vsled lastne neprevidnosti. V selu Belacih v Hercegovini je smrtno ponesrečil seljak Kosta Kulgan. S puško je neprevidno ravnal ter se sam smrtno ranil v glavo.

* Težka avtomobilska nezgoda. Na cesti pri Rietki Dubrovački se je predvčeršnjim pripetila težka avtomobilska nezgoda. Šofer velikega potniškega avtomobila je na ovinku nespretno vozil ter je poleg tega imel še nesrečo, da je na kolesu počila

gumijasta cev. Avto se je prevrnil. Več potnikov je bilo težko poškodovanih. Prepeljali so jih v bolnico v Dubrovniku.

* Razbojništvo na vlak. Trgovski potnik Franjo Polak je hotel v nedeljo zvečer v Senti prestopiti iz onega vagona osebnega vlaka v drugega. V temu sta pristopila k njemu dva neznanca, mu iztrgala listnico z denarjem ter potem izginila. Polzvedbe so dognale, kdo sta napadalca. Policija ju zasleduje.

* Pepica Starič se ni utopila. Iz Zagreba doznajamo, da se služkinja Pepica Starič, rodom iz Slovenije, ni utopila. Kakor smo včeraj poročali, je Pepica na glavnem zagrebškem kolodvoru zapustila tri pisma: eno za policijo, drugo za njeno omoženo sestro v Ponikvah na Dolenjskem, tretje pa za nekega privatnega uradnika. V pismih je izjavila, da gre prostovoljno v smrt zaradi bolezni in bede. Včeraj pa je nekdo sporočil policiji, da je malo poprej srečal Pepico Staričovo na ulici, da se torej ni utopila v Savi. Ali si je premislila ali pa ni imela poguma, da izvrši svojo namero.

* V Splitu cveto jablane. Iz Splita poročajo: Na dalmatinski rtivleri imamo krasne solnčne dneve. Na južni strani Mariana, v Kasunu, so 4 jablane v divnem cvetju. To je tudi v topli Dalmaciji redek slučaj sredi januarja.

* 10.000 Din je vreden glavni dobiček III. književne tombele Jugoslovenske Matice, ki ga tvori kompletna zbirka vseh 46 letnikov »Ljubljanskega Zvonca«. Dobitki tombole so sledeči: 150 amb & 6 knjig, 120 tern & 10 knjig, 80 kvatern & 14 knjig, 50 činkvinov & 17 knjig in poleg glavnega dobitka še 4 tombole & 17 knjig ter po prosti izbiri od 600 do 1200 Din. Zrebanje se prične 4. februarja in traja do 25. marca. Izrebane številke bodo objavljene vsako soboto, odnosno nedeljo v vseh slovenskih dnevnikih. Vsem, ki zadenejo, se dobitki pošljejo brezplačno po pošti. Tablice & 3 Din so naprodaj pri vseh šolah in pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji; v Ljubljani v Tiskovni zadrugi, Novi založbi, trafiki Sever in v pisarni Jugoslovenske Matice, Šelenburkova ul. 7/II.

* Dobitek razredne loterije v pravih rokah. Dobitek razredne loterije v znesku 60.000 Din je zadel neki siromašni nižji uradnik v Splitu. Ko je čital v časopisu, da je njegova srečka številka 65.420 zadela 60.000 Din, spocetka svojim očem ni mogel verjeti. Ko je potem v kolekturi zvedel, da je v resnici on zadel na omenjeno srečko, je bil od veselja ves iz sebe. Dobitek ga je iznenada rešil iz velikih finančnih neplifik. Srečko je začasno zastavil kolektoru za 1000 dinarjev.

* Zoper kašelj so najboljši »Joka« sladkorčki. Dobivajo se povsod. 107

* Zdravstveni nasvet. Če »Vam je zdravnik prepeval kavo, pijte Žiko! Žika, pripravljena z dobrim mlekom, nadomesti najfinjšo pravo kavo. 276

* »Venecija«, zdravilna žveplena voda, glavni depot za Ljubljano ima lekarna Mr. Bahovec, Kongresni trg 12. (zahtevajte brezplačno brošuro.) 105

* Čajanka! Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vanilijni sladkor. Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

Iz Ljubljane

* Volilni sestanek Naprednega bloka za vodmatski in šentpeterski okraj se vrši danes ob 20. v salonu gostilne I. Banka, na Martinovi cesti. Vse pristaje Naprednega bloka pozivamo, da se povsem sigurno udeležijo tega sestanka.

* Volilni shod SDS v Sp. Šiški bo danes, ob 20. uri (8. uri) pri Valjavcu v Sp. Šiški. Na shodu poročata dr. Dinko Puc in Ivan Tavčar. Somišljeniki, udeležite se shoda polnoštevilno.

* Volilni sestanek Naprednega bloka za Moste bo danes v sredo 19. t. m. ob 20. v gostilniških prostorih g. A. Balca (pri Amerikancu) na Selu poleg državne žrebčarne. Vse pristaje napredne fronte vabimo, da se shoda točno in zanesljivo udeležijo. Poroča zastopnik kandidatne liste za ljubljansko okoličje g. Rupnik in drugi.

* Volilni shod na ljubljanskem Gradu. Sročil ob 8. zvečer se je vršil v viteški dvorani grajskega poslopja prav dobro obiskan volilni shod demokratske stranke. Shod je otvoril predsednik Napr. kult. pol. društva ljublj. Grad K. Oblak nakar je povzel besedo kandidat dr. Dinko Puc. V svojem govoru je predvsem naštel rak rane slovenske in jugoslovenske politike, ki so povzročile sedanjo gospodarsko krizo. Med govorom je hotel z medklici izzvati nesoglasje klerikalni mestni uradnik, kar se mu pa ni posrečilo. Že medklici so bili takli, da so se jim zborovalci le posmehovali. Dr. Puc je nemoteno nadaljeval svoj govor in po tehtnih izjavah iz naše socialne in politične zgodovine prešel k problemu oblasti njih volitev in njih pomenu. Po govoru dr. Puca je dobil besedo zastopnik SLS. V splošnem je bila sobda vseh, da je klerikalna stranka le blamiral in jo osnešili tako, da so se tisti, ki so vsaj nekoliko simpatizirali z njo, izgubili zaupanje vanjo. Dobilek ima le ta, da si je nakopal čedno tožbo.

* Opozorilo tujim državljanom. Policijska direkcija v Ljubljani razglasa: Tujci državljanji, ki prebivajo stalno v policijskem okolišju (v mestu Ljubljana, v občini Vič, Zgornja Šiška in Moste) ali nameravajo po preteku veljavnosti potnega vizuma ostati dalj kakor 2 meseca v policijskem okolišju, se opozarjajo, da morajo imeti od ministrstva za notranje zadeve dovoljenje za prebivanje. Razen tega morajo oni tuji državljanji, ki so pri kakem podjetju zaposleni, imeti od inspekcije dela, oziroma od ministrstva za socialno politiko dovoljenje za zaposlenje. Da se omogoči točen pregled vseh tu bivačih inozemcev, se vsi tuji državljanji pozivajo, da se zgledajo v prihodnjih dneh pri najbližji varnostni stražnici, kjer se jim izroči v izpolnitve formularja o osebnih podatkih. Po izpolnitvi morajo formularje vrniti stražnici. Oni inozemci, ki nimajo še od ministrstva za notranje zadeve dovoljenja za prebivanje ali jim je dovoljenje že poteklo, morajo razven tega napraviti prošnjo za prebivanje. Prošnji naj priložijo gori navedeni izpolnjeni formular kot prilogo. Prošnja za prebivanje je kolekovati s kolekom 5 Din, za rešitev je priložiti še kolek 20 Din. Ta določila se ne nanašajo na ruske državljane. Tujci državljanji, ki ne bodo postopali po teh navodilih, se bodo kaznovali po ministrski naredbi z dne 30. septembra 1887, drž. zak. št. 198 z globlo do 1000 Din, oziroma z zaporom do 14 dni in eventuelno z izgonom.

* Ljubljanski trgovci. Prirediteljni odbor za črno-belo reduto, ki se vrši 5. februarja 1927, na Taboru razpisuje natečaj za najlepše aranžirano izložbeno okna vseh v poštev prihajajočih strok, ki so nižje navedene. Določila: 1. Tekmovanja se lahko udeležijo vse v poštev prihajajoče ljubljanske trgovine; 2. izložbe morajo biti pripravljene najdalje do 1. februarja; priloge z natančno navedbo kategorije naj se vpošljejo do 31. januarja na naslov: Odbor črno-bele redute, kavarna Zvezda; 3. konkurence se lahko udeležijo ali trdve same ali za tekmujočo trdvo aranžirane izložbe; 4. pri oceni se bodo vpoštevale samo pravilno prijavljene trdve (odnosno aranžerji); 5. izid tekmovanja se bo objavil 5. februarja v »Jutru«; 6. izložbe naj bodo konfekturirane in kombinirane v črno-belih barvah, n. pr. s črnim ozadjem in z belimi razstavnimi predmeti in obratno ali kombinirano črno-belo. Ozadje je lahko tudi drugo barvno, razstavnimi predmeti pa naj bodo črno-beli. Za dekoracijo izložb se ne predpisuje noben predmet ali alegorija, dekorira naj se jih z lastnimi predmeti, dekoracija bodi delo aranžerja izložbe; 7. trgovine se delijo v sledeče kategorije in se zanje določajo sledeče nagrade: a) manufakture — 1 in 2 nagrada v obliki diplome; b) moška in ženska moda 1 in 2 nagrada v obliki diplome; c) konfekcija oblek — 1 in 2 nagrada v obliki diplome; d) čevlji in usnje — 1 in 2 nagrada v obliki diplome; e) moški in ženski klobuki — 1 in 2 nagrada v obliki diplome; f) cvetličarne — 1. nagrada v obliki diplome; g) galanterija 1. nagrada v obliki diplome; h) porcelan in steklo 1. nagrada v obliki diplome; i) kožuhovina 1. nagrada v obliki diplome; j) moško in žensko perilo 1. nagrada v obliki diplome; k) papirnice 1. nagrada v obliki diplome. Vse nagrajene trdve dobijo priznanice. Jurniki, ki so ocenila izložbe, je sestavljena sledeče: akad. slikarji g. Jakopič, prof. Šantel, prof. Vavpotič, arhitekt Lavrenčič, nadz. Stepančič in en urednik »Jutra«. — Odbor črno-bele redute.

* Ljubljanski Grad dobiva te dni električno napeljavo. Prav je, da se je realiziral sklep gerentskega sveta, je pa nekaj, kar bi moral sedanjí vladni komisar upoštevati Stvar je namreč ta, da si morejo privoščiti napeljavo le premožnejše stranke, siromašnejše, ker nimajo denarja, bodo ostale še nadalje v temi. Za eno žarnico je treba plačati ca 400—600 Din — in polovični znesek je treba takoj plačati. Prav bi bilo, da bi instalacijo kril v celoti magistrat in našel primernejši modus za kritje svojih stroškov. Delstvo je, da se več strank rečimo v kratki dobi izsli. Če bi si sedaj napeljali in plačali elektriko, bi bili na škodo, stranka naslednica bi pa poceni prišla do luči. Pridejo v poštev še druge okoliščine, ki pa naj na tem mestu izostanejo. Je pa treba pri taki stvari pomisliti na vse.

* Društvo »Treznost« ima svoj redni sestanek v sredo 19. t. m. ob pol 7. zvečer v klavirski sobi moškega učiteljskega v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1.) Kontrola izvrševanja zakona alkoholne prepovedi o priliki oblastnih volitev. 2. Nadaljevanje zadnjega dnevnega reda. Vabimo vse člane in prijatelje našega pokreta.

* Literarni večer Antona Podbevška v Mestnem domu se bo vršil v torek 25. t. m. Spored, ki je zelo pester, se objavimo.

* Mišji pokradle 2600 Din. V pondeljek je neki viški posestnik in obrtnik doživel veselo presenečenje. Mesar Tone Š. je že dalje časa opazal, da mu neznani tat od prilike do prilike kraje iz predala denar. Pazil je zato že več tednov na predrznega tatar, da ga zaloti pri dejanju, toda zaman. Tat se ni hotel ujeti v past. V pondeljek je mesar zopet zaklenil v predal stodinarški bankovec, vzel nato ključ iz ključavnice, hip nato pa se vrnil in predal zopet odprl. Toda gled g. Šmenta — denar je izginil, kot da ga je odnesel sam rogač. Mesar je tuhtal in tuhtal, kam bi denar izginil, slednjič pa je odprl še spodnji predal in na svoje veliko začudenje opazil v kotu velik kup epu zloženega, deloma preluknjane denarja, na vrhu pa pogrešanih zadnjih 100 Din. Iz predala je tisti hip skočila tudi siva

miška in smuknila v neko luknjo. Ko je mesar preštel denar, med katerim se je našel okrog 2600 Din, ki so mu jih ukradla tatinske miši.

* Betka v hlev, Betka iz hleva. Betka A. se je pripeljala pred dobrim tednom v Ljubljano, da si poišče službe, ki je pa ni mogla dobiti ker je tudi ni ravno preveč iskala. Navajena je namreč že vlačugarstva in lahkega življenja, v katerem pa je vendarle večkrat razočarana. V pondeljek zvečer se je seznanila z nekim hlapcem, ki jo je zapeljal na neki hlev na Tržaški cesti. Ponoči sta se pa oba sprla in Betka je pričela ljubčka oštevati tako glasno, da je s kričanjem privabila stražnika. Betka se je morala nato od fanta posloviti in oditi v zapor na Bleiweislovo cesti.

* Tat suknj se hoče na vsak način rešiti. Prebrisani tat suknj Janez Strgar, ki je bil aretovan te dni na Viču in prepeljan pozneje v policijske zapore, se je moral včeraj preseliti v sodne zapore s svojim vrednim drugom in pomagačem Jožetom Grojzdom vred. Strgarju pa zrak letnišnice nikakor ne prija in skuša je, da se reši na prosto. V nedeljo zvečer je postavil v zaporu po koncu svojo zložitvo postelo in skočil z nje na tla in sicer hote tako nerodno, da se je močno potolkel. Menil je pač, da ga bodo poslali v bolnico, odkoder mu bo možno pobegniti. Mladenč je pa je ogolufal samega sebe, kajti noč je moral prespati nekoliko potolčen, dopoldne že pa je rojal v sodne zapore.

* Kulturno-znanstvena sekcija JNAD Jadran naznanja svojim članom, da predava v sredo, 19. t. m. ob 20. uri v društveni čitalnici gospod Josip Gaberček o temi: »Fašizem«. Predavanje je obvezno za vse člane.

* Tatjanin večer. — 25. januar. — »Unions«. Gostujeta Margerita in Valentin Froman, člana moskovske in zagrebške opere. Pri klavirju znani kompozitor in dirigent zagrebške opere — Krešimir Baranovič.

* Pred špansko boleznijo se uspešno obvarujemo pri stalni uporabi »Melousine« ustne vođe priznana najbolje desinfekcijsko sredstvo za usta in grlo. Dobi se v lekarni Leustek pri Zmalskem mostu v Ljubljani. 106

* Iz Maribora

* Za propagando Pohorja. Mariborska podružnica SPD je prejela dovoljenje, da sme pošiljati Zvezi za turistični promet v Ljubljani brezplačna brošura poročila o vremenskih razmerah na Pohorju. Podružnica se bo te ugodnosti posluževala in vsaj trikrat na teden obveščala Ljubljano o vremenskih prilikah na Pohorju. Včeraj se je nad Mariborom zopet zjasnilo in vse Pohorje je blestelo v svežem novem snegu, tako da bo nedelja zopet v živahnem športnem življenju. smučarjev in sankarjev.

* Savez jugoslovenskih srednješolskih udruženj »Napredek« v Mariboru nastopi v pondeljek, dne 24. t. m. v narodnem gledališču z Nušičevo veseligrjo »Navaden človek«. Pri predstavi sodeluje dijaški orkester. Čisti dobiček je namenjen za nabavo rovin leposlovnih in znanstvenih knjig. Namen društva je izobraziti svoje člane do najvišje stopnje. Hočemo dokazati, da so krivdinci očitki, da današnja mladina nima smisla za resno delo.

* Shodi narodne liste v predmestjih. V pondeljek popoldne je bil dobro obiskan shod narodne liste v gostilni »Zeleni travnik« v Melju. Govorila sta g. dr. Vauhnik in nosilec liste za Maribor-Mohorko. Nabito polna gostilna zavednih volilcev je odmevala navdušenja za narodno listo. — Včeraj popoldne pa se je vršil javen shod v kinu »Diana« v Studencih, ki je bil tudi lepo obiskan. Shod je otvoril znani mariborski rodoljub g. Ivan Kežar, nakar sta govorila kandidata g. Ogrizek in Mohorko ter od demokratov g. dr. Reisman. Navzoči pristaja drugih strank, radičevci in zlasti socialisti, so sicer nekaj časa delali medklici, ob končnem govoru g. dr. Reisma pa vsi navdušeno ploskali in pritrdili, da treba iti skupno v boj proti koruptivnim strankam radikalov in klerikalcev ter proti nemški in velekapitalistom. Shod je napravil najboljši vtis.

* Kako so rastle v Mariboru eksekucije? Prav drastično sliko gospodarskega gibanja nam nudi eksekucijski oddelk pri mariborskem sodišču, kjer so narastle v preteklem letu 1926 eksekucije v ogromno številko 7931. Prililnim potom je torej iska lo pri mariborskem sodišču svoje zahtevke skoro 8000 upnikov. Če pogledamo nazaj, vidimo, da so eksekucije rastle neprestano od prevrata naprej. Med tem, ko je bilo l. 1927 še 1195 izvršb, je to število padlo v prevatnem letu 1918 najnižje na 948 in potem stalno rastle v sledeči lestvici: l. 1919 1204, l. 1920 — 1588, l. 1921 — 2401, l. 1922 — 2813, l. 1923 — 3696, l. 1924 — 4530, l. 1925 — 6457, in končno lanske leto na 7931. In tudi letos obeta gospodarska stiska v eksekucijskem oddelku obilno žetev. Za sedaj je vloženih samo meseca januarja nad 200 izvršilnih predlogov. Na hodniku sodišča so vse table polne oklicov za prodajo, ki pa so dostikrat brezuspešne, ker ni kupcev. Izredno zanimiva pa je statistika prodaje posestev v letih od izbruha vojne naprej. V prvem vojnem letu 1914 je bilo je še 30 izvršb na nepremičnine l. 1915 33. Naslednje leto 1916 je bilo le še 13 izvršb na nepremičnine, katere so se leta 1917 skrcile na 3, Leta 1918 je bila še samo

Otrok ljubezni (Dete št. 742)

Križev pot nezakonske matere. v glavni vlogi: Gina Palerme — Skrita ljubezen in njeine oledice. — Okruten ljubavnik. Biezsna mati. Zapuščeno dete. Pri dobrih ljudeh — Otmilnica žena. Slikarjev model. Puzinek. Iskreli prijatelj. Maškerada umetnikov. Globoka bol. Nova sreča.

KINO IDEA

miška in smuknila v neko luknjo. Ko je mesar preštel denar, med katerim se je našel okrog 2600 Din, ki so mu jih ukradla tatinske miši.

* Betka v hlev, Betka iz hleva. Betka A. se je pripeljala pred dobrim tednom v Ljubljano, da si poišče službe, ki je pa ni mogla dobiti ker je tudi ni ravno preveč iskala. Navajena je namreč že vlačugarstva in lahkega življenja, v katerem pa je vendarle večkrat razočarana. V pondeljek zvečer se je seznanila z nekim hlapcem, ki jo je zapeljal na neki hlev na Tržaški cesti. Ponoči sta se pa oba sprla in Betka je pričela ljubčka oštevati tako glasno, da je s kričanjem privabila stražnika. Betka se je morala nato od fanta posloviti in oditi v zapor na Bleiweislovo cesti.

* Tat suknj se hoče na vsak način rešiti. Prebrisani tat suknj Janez Strgar, ki je bil aretovan te dni na Viču in prepeljan pozneje v policijske zapore, se je moral včeraj preseliti v sodne zapore s svojim vrednim drugom in pomagačem Jožetom Grojzdom vred. Strgarju pa zrak letnišnice nikakor ne prija in skuša je, da se reši na prosto. V nedeljo zvečer je postavil v zaporu po koncu svojo zložitvo postelo in skočil z nje na tla in sicer hote tako nerodno, da se je močno potolkel. Menil je pač, da ga bodo poslali v bolnico, odkoder mu bo možno pobegniti. Mladenč je pa je ogolufal samega sebe, kajti noč je moral prespati nekoliko potolčen, dopoldne že pa je rojal v sodne zapore.

* Kulturno-znanstvena sekcija JNAD Jadran naznanja svojim članom, da predava v sredo, 19. t. m. ob 20. uri v društveni čitalnici gospod Josip Gaberček o temi: »Fašizem«. Predavanje je obvezno za vse člane.

* Tatjanin večer. — 25. januar. — »Unions«. Gostujeta Margerita in Valentin Froman, člana moskovske in zagrebške opere. Pri klavirju znani kompozitor in dirigent zagrebške opere — Krešimir Baranovič.

* Pred špansko boleznijo se uspešno obvarujemo pri stalni uporabi »Melousine« ustne vođe priznana najbolje desinfekcijsko sredstvo za usta in grlo. Dobi se v lekarni Leustek pri Zmalskem mostu v Ljubljani. 106

Iz Maribora

* Za propagando Pohorja. Mariborska podružnica SPD je prejela dovoljenje, da sme pošiljati Zvezi za turistični promet v Ljubljani brezplačna brošura poročila o vremenskih razmerah na Pohorju. Podružnica se bo te ugodnosti posluževala in vsaj trikrat na teden obveščala Ljubljano o vremenskih prilikah na Pohorju. Včeraj se je nad Mariborom zopet zjasnilo in vse Pohorje je blestelo v svežem novem snegu, tako da bo nedelja zopet v živahnem športnem življenju. smučarjev in sankarjev.

* Savez jugoslovenskih srednješolskih udruženj »Napredek« v Mariboru nastopi v pondeljek, dne 24. t. m. v narodnem gledališču z Nušičevo veseligrjo »Navaden človek«. Pri predstavi sodeluje dijaški orkester. Čisti dobiček je namenjen za nabavo rovin leposlovnih in znanstvenih knjig. Namen društva je izobraziti svoje člane do najvišje stopnje. Hočemo dokazati, da so krivdinci očitki, da današnja mladina nima smisla za resno delo.

* Shodi narodne liste v predmestjih. V pondeljek popoldne je bil dobro obiskan shod narodne liste v gostilni »Zeleni travnik« v Melju. Govorila sta g. dr. Vauhnik in nosilec liste za Maribor-Mohorko. Nabito polna gostilna zavednih volilcev je odmevala navdušenja za narodno listo. — Včeraj popoldne pa se je vršil javen shod v kinu »Diana« v Studencih, ki je bil tudi lepo obiskan. Shod je otvoril znani mariborski rodoljub g. Ivan Kežar, nakar sta govorila kandidata g. Ogrizek in Mohorko ter od demokratov g. dr. Reisman. Navzoči pristaja drugih strank, radičevci in zlasti socialisti, so sicer nekaj časa delali medklici, ob končnem govoru g. dr. Reisma pa vsi navdušeno ploskali in pritrdili, da treba iti skupno v boj proti koruptivnim strankam radikalov in klerikalcev ter proti nemški in velekapitalistom. Shod je napravil najboljši vtis.

* Kako so rastle v Mariboru eksekucije? Prav drastično sliko gospodarskega gibanja nam nudi eksekucijski oddelk pri mariborskem sodišču, kjer so narastle v preteklem letu 1926 eksekucije v ogromno številko 7931. Prililnim potom je torej iska lo pri mariborskem sodišču svoje zahtevke skoro 8000 upnikov. Če pogledamo nazaj, vidimo, da so eksekucije rastle neprestano od prevrata naprej. Med tem, ko je bilo l. 1927 še 1195 izvršb, je to število padlo v prevatnem letu 1918 najnižje na 948 in potem stalno rastle v sledeči lestvici: l. 1919 1204, l. 1920 — 1588, l. 1921 — 2401, l. 1922 — 2813, l. 1923 — 3696, l. 1924 — 4530, l. 1925 — 6457, in končno lanske leto na 7931. In tudi letos obeta gospodarska stiska v eksekucijskem oddelku obilno žetev. Za sedaj je vloženih samo meseca januarja nad 200 izvršilnih predlogov. Na hodniku sodišča so vse table polne oklicov za prodajo, ki pa so dostikrat brezuspešne, ker ni kupcev. Izredno zanimiva pa je statistika prodaje posestev v letih od izbruha vojne naprej. V prvem vojnem letu 1914 je bilo je še 30 izvršb na nepremičnine l. 1915 33. Naslednje leto 1916 je bilo le še 13 izvršb na nepremičnine, katere so se leta 1917 skrcile na 3, Leta 1918 je bila še samo

1, ravno tako je bila l. 1919 samo i pristina prodaja posestva, v letih 1920—1923 pa sploh nobena. L. 1924 pa je že začel deflacijski preobrat močno pritiskati na deželo in statistika beleži 3 izvršbe na nepremičnine, naslednje leto 1925 — 11 in lanske leto že 54, od katerih so bile mnoge brezuspešne vsled pomanjkanja kupcev

* Polasjena tatvina pri mariborskem požaru. Predvčeršnjem smo poročali o požaru pri skladatastvu Frischu, kateremu je bilo ob priliki požara ukradeno perilo in obleka. Policiji se je zdelo neverjetno, da bi vlomil kak tui tat, ki bi hotel potem s požarom zabrisati svojo sled. kakor so to poročali nekateri listi. Poizvedbe so zato usmerili čisto v drugo stran, pri čemer so znatno pripomogli tudi onegazenci, ki so pri gašenju tudi skrbno pregledali ves drug položaj in opozorili policijo na razne sumljive okoliščine ter tako olajšali preiskavo. Ugotovili so, da je moral biti tat domačin, ki je razmere v stanovanju dobro poznal. Tostvarne preiskave so res dovedle do uspeha. Takoj po požaru so namreč aretirali služkinjo g. Frischa Marijo Košanec, ki jo je policija takoj spoznala kot svojo staro znanko. Sum je padel na služkinjo tudi zato, ker je bil pri odhodu hišnega gospodarja v stanovanju zaprt njegov psiček, medtem ko so ga našli ob požaru vkljub zaklenjenemu stanovanju zunaj na hodniku. Aretirali so tudi prijateljico Košančeve, ker so zvedeli, da je bila kritičnega dne popoldne na obisku pri Košančevi. Slednja je sicer trdovratno tajila vsako tatvino, njena prijateljica pa je bila meklejša in za neka stopinj manj pokvarjena ter je tatvino kmalu po aretaciji priznala ter izpovedala, da sta skupno s Košančevom okradli g. Frischa in mu odnesli perilo in obleko. Nekaj ukradenega blaga je policija že tudi našla.

Iz Kranja

— Stanovanjska mizerija v luči poslovne, stanovanjskega sodišča. Stanovanjsko sodišče I. stopnje pri kranjskem sreznem poglavarstvu se je pečalo v preteklem letu z vsemi vprašanji, tičočimi se stanovanjske mizerije ter razširilo svojo kompetenco tudi na deželo v srezu 142 prisilcev je vložilo prošnje za stanovanje, od teh je bilo največ z dežele, 72 odgovori stanovanja najemnikom od strani hišnih gospodarjev — velinoma iz Kranja — pa potrdilo Klub splošnemu pomanjkanju stanovanj je bilo v l. 1926. v celnem srezu le šest deložirancev, od katerih je prejelo pet se pred deželo stanovanje. Dogodil se je le en slučaj, da je moral v mestu en najemnik na cesto, ker ni imel takoj stanovanja. Tudi tega slučaja ne bi bilo treba, ako bi dotičnik vsaj malo zadostil zahtevam stanovanjskega zakona. Sicer pa je kmalu dobil za vetišče v občinski ožbožnici. To konstatira priobližoma z ozirom na nedavno tožbeno lažljivo poročilo "Slovenca". Te številke sicer govorijo, da je večina prisilcev našla stanovanje, vendar ni s tem zvezo glavje stanovanjske bede likvidirano. Upoštevati moramo dejstvo, da mnogo družin, uradnih in delavskih, stanuje v majhnih, nehijskih stanovanjih. Zato je vprašanje gradnje stanovanjskih hiš še vedno odprto, koraki za njeno rešitev pa bodo brez dvomno nalezili na tople odmeve pri vseh onih, ki trpe radi tega pomanjkanja in onih ki se bodo morali po oganjski stanovanjskega zakona izseliti radi previsokih najemnin. Mestna občina je v svojem prizadevanju, da po svoji moči in brez prevelikih pospešitve gradnje stanovanjskih hiš in omiliti to mizerijo, nedavno sklenila, da bo v letošnjem letu zidala občinsko stanovanjsko hišo. Upati je, da bo tudi privatna inicijativa, zlasti od strani industrijskih podjetij v gradnji uspešna.

— Nocojšnja gledališka predstava. Nocoj ob 20. uri ponovi Gledališki oder v Narodnem domu Novašano kmetko dramo v treh delaktih "Veleje". Priporočamo čim lepši obisk.

— Posestni gibanje. Jakob Udvi, posetnik in gostilničar na Gorenji Savi št. 29 je prodal zasebniku Rudolfu Jerebu iz Čirča št. 39 svoje posestvo z gostilno za 110 tisoč dinarjev.

Iz Trbovelj
Obrtniško zborovanje
v Trbovljah

Trbovlje, 18. januarja. Sroč se je vršilo v restavraciji Forte dobro obiskano obrtniško zborovanje, katero je na inicijativo Zveze obrtnih združenj v Ljubljani sklicalo obrtniško društvo. Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. Miha Koren, nakar je tajnik Zveze obrtnih združenj g. I. Kaiser poročal o splošnem obrtniškem položaju, razpustu zbornice za trgovino, obrt in industrijo, obrtniški organizaciji in državni obrtni banki. Navedel je v svojem govoru glavne vzroke, ki poganjajo gospodarske kroge v težko krizo. Zlostnim gospodarskim razmeram je predvsem kriva brezsmotna obrtna politika naše državne uprave, neupoštevanje domačih podjetnikov pri dobavi, oklevala obrtna zakonodaja in popolna anarhija pri izvrševanju obrtnih predpisov. Kako naši odločevalci faktorji upoštevali gospodarske kroge, kaže tudi razpust Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Razpust Zbornice se je izvršil vsled sklepa radicevcev, klerikalev in na večkratno intervencijo tedanjega ministra Puclja. Gospodarskih razlogov za razpust ni bilo in gospodarski krogi so sedaj brez Zbornice po zaslugi radicevcev, SLS in g. Puclja. S tem nasilnim, protizakonitim razpustom so pokazali, da hočejo Zbornico za vsako ceno izbrisati v svoje politične namene. Če bodo pa razpisane ponovne volitve, tedaj bodo gospodarski krogi v strnjenih vrstah dokazali, da so njih organizacije zmogljive in da jih znajo braniti pred razdiračeli. Obrtnišvo in trgovstvo naj se radi tega še bolj oklene svojih organizacij. G. Kaiser je obrazložil nato še pomen in koristi snuječe se državne obrtne banke in priporočil nakup delnic.

V debati je g. Vinko Pavlin, trgovec v Trbovljah, orisal nadvse težak gospodarski položaj trboveljskega obrtništva in trgovstva, ki ga povzročajo zlasti redukcije delavstva pri Trboveljski premogokopni družbi. Obrtniki in trgovci oddajajo svoje izdelke in blago na kredit, ker so v to prisiljeni. Ceste redukcije pa ogrožajo existenco trboveljskih gospodarskih krogov, ker se kljub poštenosti delavstva mnogokrat dogodi, da delavec ne more poravnati svojih dolgov. Izidshiše iz teh razmer je edino v močni organizaciji, ki bo potem tudi znala uveljaviti težnje gospodarskih krogov.

Predsednik g. Miha Koren je ponovno sprožil vprašanje sedenja sreznega poglavarstva ter je priporočil strumno organizacijsko delo trboveljskega obrtništva.

— Lovsko društvo "Kum" v Trbovljah je priredilo pri Fortu družabni večer, ki je zelo animirano potekel.

— Gospodarskega tečaja Kmetijske posrednice se je udeležilo do 50 posetnikov, kar dokazuje, kako zelo je bil potreben.

— V Trbovljah se je pojavila gripa, na kateri boleha že precejšnje število ljudi.

— Kropiški prikovalni tečaj se prične 27. t. m. v šolskem poslopju na Vodah.

— Trbovlje imajo pri vojitvah v oblasti no skupščino ČETRO skrinjico. Vsi volili ci vrzijo svoje kroglice v ČETRO skrinjico, da bo zmaga SDS siljsina. Vsi bodi mo zadnje dni agitatorji!

Naši onstran granic

Srednjeveške razmere
na Primorskem

Starejši ljudje se še spominjajo onih časov, ko so fantje nekaterih gorjskih vasi s tako ljubosumnostjo varovali meje svoje ožje domovine, da po večernem mraku zlepa ni smel iti tujec skozi, če ni bil že mož ali otrok. Društveno življenje je pozneje preganilo to navado, fantje iz ene vasi so prinašali trud svojega izobraževalnega dela v drugo vas, tekma je postala plemenita, bližnji sivo se lepim časom.

Danes se je naenkrat spremenilo. Tisti, ki se vedno trkajo na prvi, da so prinesli kulturo, so napravili naše vasi in naše trge po večernem mraku zopet nevarne. Če so naši fantje v preteklosti branili svoje meje, so to storili iz ljubosumnosti do deklet, danes pa se vrše nasilja radi zločinskega nagiba do nasilja samega. edini nagib je slepo in brezmejno sovraštvo do vsega, kar ne nosi črno stajco.

Vzemimo za vzgled en sam slučaj. Ljudje prihajajo in potrjujejo drug za drugim, da danes ni varno iti ob večerni uri skozi Ajdovščino (ti Ajdovščina ni edina v tem oziru). Ljudje, ki se zamotijo kjerkoli in morejo po mraku po ajdovskih cestah, se tresejo ob strahu.

Kaj se more za čiti?

To, da pristopijo na temnih ajdovskih cestah k tebi črni ljudje, ki ti posvetijo v obraz in povabijo na svetlo. Tam te premerijo z očmi, nato te izprašajo za besedo, odhod prihaja, kmu greš in kaj si. In če na to vprašanje nisi povoljno odgovoril ali pa se jim zdiš presumljiv in sodijo po tvoji vnjamosti, da si morda kak agitator, si prišel z zasučnicami zelo poceni skozi. Lahko te doleti tudi palica in še kaj hujšega.

Ko stojš pred črniimi obrazi, se ti zdi, da si nalezl na razbojnika, ki bi te najraje pojedl s kožo in kostmi. Človeku se zdi, da je prišel v srednji vek. In vendar je bilo v srednjem veku boljše. Takrat te ni nihče vprašal, kateri jezik govoriš. Če so te napadli razbojniki, si imel lahko orožje s seboj in si se smel tudi braniti.

Danes, v prosvetljenem dvajsetem stoletju, v državi, skozi katero so šle tri kulture, smeš biti napaden od kogarkoli, le da ima legitimacijo zato, braniti pa se ne moreš in ne smeš.

Naši trgi, ki so bili nekoč že v pogovoru radi lepega in varnega življenja, ko si smel spati pri odprtih vratih ali pa na cesti, so postali neznosni za ljudi, ki prihajajo skozi nje in tudi za prebivalce same.

Tako so razmere v naših krajih, ki ne delajo časti ne državi, ne fašizmu, ne slovesnemu dostojanstvu. Naši ljudje molijo in samo zmajejo z glavo. Vsaka beseda in pristojba je itak s strogo kaznijo zapečatena.

— Proračun tržaške pokrajine. Upravna komisija tržaške pokrajine je sestavila proračun za l. 1927. Dobrodoletje je 10.431.377,91 in izdatkov ravno toliko. Fašistovski proračuni morajo biti vsi v ravnotežju. Naj več dohodkov da davščina na zemljišča in zgradbe, industrijo, trgovino in obrt. Znan je dohodek tudi iz soudeležbe pri državni taksi na zamenjave.

— Letošnja razstava na Reki se odprla v avgustu. Organizacija je v rokah zavoda za italijansko gospodarsko ekspanzijo. Pokrovitelj razstave bo prvi minister Mussolini.

— Odpuščenje učiteljsko osebje. Odpuščenje so, kolikor je doslej znano, nastopni učitelji in učiteljice: Jos. Rakovšek pri Sv. Luciji; Lilip Podgornik na Ponikvah; Fran Jurjevčič v Ustju; Ivan Fajgelj v Ajdovščini; Anton Droč v Grgarju; Leopold Paljk v Lokavcu; Angelj Kenda v Rentah; Alojzij Benko v Rihembergu; Friderik Podgornik na Banjšicah; Ljudmila Tolstovršnik v Trnovem; Angela Cendem v Vedrišanu; Karla Srebrnič v Ročinju; Ana Grželj v Podmelcu; Ljudmila Kofol v Čepovanu; Ivanka Volarič v Gorju pri Cerknem; Zora Tuzulin v Srednjem Lokavcu; Ivana Justina na Slapu; Leopoldina Kos na Vojškem.

— "Lega Nazionale" je imela pred vojno 45 tisoč članov, 76 ljudskih šol, otroških vrtcev in rikreatorijev. 20 večernih šol, 80 knjižnic, premoženje nad en milijon v takratni valuti. Tik pred izbruhom vojne med Italijo in Avstrijo je imela Lega tekočega denarja šeststotisoč kron, ki jih je takoj nakazala za italijanske mladenčice, ki so bežali v Italijo. Potem je avstrijska vlada Lego razpustila in zaprla njene šole, ki so poprej lepo propevale ob tihem odobranju visokih dunajskih politikov, ki so bili sovražni Jugoslovenom in so mislili, da zvezo z Italijo obdržujejo najsigurnejše na ta način. Če dopuščajo ob Adriji naraščanje italijanstva v škodo jugoslovenskemu prebivalstvu. Lega se ima zahvaliti za svo-

je predvojne uspehe v glavnem avstrijski politiki in Primorju, ki je pospeševala raznarodovanje naših ljudi in dajala potujočancem in pašiči čistokrvnih Italijanov pri mat v deželi.

— Iz blagajne baziške v Ogledu so odnesli trije tatovi nekaj nad 200 lir. Opazili so tatove orožniki in enega so po daljšem trudu tudi prijeli. Aretirani Josip Kos iz vačnem, da pojdejo v Červinjan z namenom, da okrajejo tamošnje filijalko. To se jim ni posrečilo. Grbca in Kovačiča Stanjela pravi, da se je v Celju v Jugoslaviji zmenil z Jos. Grbecem in Antonom Kovačičem orožniki posebno okoli Tržiča.

— Smrt neznanega roparja. Pri Srednjem niso našli umorjenega nekega neznanega človeka, kakor se je prvotno poročalo, marveč oni mrtveč je okoli 50 let star človek in po uradni ugotovitvi gre za nesrečo. Oni človek je nosil v notranjem žepu svojo suknjo kratak odprt nož, nasajen na kratko cev. Na ledeni poti je padel in nož mu je povzročil težko rano. Na izkrevitvi je neznanec umrl. Pri njem so našli polno ključev in drugega vlomilnega orodja, dva revolverja in trojno perilo. Identificiran še ni.

Iz Ljubljane bo pregnana

„Švanska“ in „gripa“

če v hiši vsaki bo

„FLORJANA“ odprta pipa.

Edina izdelovalnica

E. Jeras in drug, Ljubljana-Moste.

Sport

Važni sklepi JNS.

ZNP suspendiran. — Njegova skupščina sklicana za 6. februarja. — Nogometna konferenca na Dunaju. — Kazensko postopanje proti g. Cindricu.

Afera Zinaia se vleče dalje. ZNP je, kakor smo že poročali, odbil vse sklepe JNS. Proti temu JNS seveda ni mogel ostati miren. Za ponedeljek je sklical sejo svojega upravnega odbora, na kateri so razpravljali o položaju, nastalem vsled stališča, ki ga je zavzel ZNP.

O tej seji je bil izdan sledeči komunikat: «Ker se upravni odbor ZNP ponovno ni pokoril sklepom u. b. JNS, se v zmislu § 27. točka 4., prav. JNS suspendira od svojih funkcij. Do prihodnje izredne glavne skupščine bosta vodila posle dosedanj predsednik in I. tajnik.

Obenem se sklicuje izredna glavna skupščina ZNP za 6. februarja 1927. s sledečim dnevnim redom: 1. Razlog suspenzije, 2. volitev novega upravnega in revizijskega odbora.

Ker se je upravni odbor ZNP strinjal s komunikacijem svojega kazenskega odbora, se bo proti njegovim članom, razven proti Lentošu in Turčiču, ki nista prisostvovala seji od 12. t. m. uvedlo kazensko postopanje, je v zmislu § 53, alineja III. k. p. radi kršitve § 43 k. p.

Nadalje je JNS sklenil, da se udeležijo nogometne konference na Dunaju dne 22. t. m. ter določijo za svojega delegata g. Veljka Ugrinčiča.

Na podlagi overovljenega zapisnika kazenskega odbora ZNP se soglasno sklene, da se ustavi postopanje proti igraču Cindricu, ker ta ni zagrešil nobenega kazenskega dejanja.

Nogometni kongres na Dunaju. Kakor poročamo na drugem mestu je JNS dovolil za svojega delegata za nogometni kongres na Dunaju, ki se prične v soboto, g. spoda Ugrinčiča. Na tem kongresu bodo zastopali nogometni savezi Jugoslavije, Češkoslovaške, Madžarske, Avstrije in Poljske, prisostvoval mu pa bo tudi znan sportnik in predsednik švedskega nogometnega saveza Anton Johanson.

SK Ilirija. Zimski treningi damske sekcije. Danes zvečer ob 18.15 trening v telovadnici srednje tehnične šole na Mirju. Točna in zanesljiva udeležba strogo obvezna za vse članice. Pri današnjem in pri prihodnjih treningih se sprejemajo nove članice, ki se zanimajo za hazeno in žensko lahkostetiko. Dohod k telovadnici pri glavnem vходу, v slučaju pa, da je ta zaprt, je vhod pri stranskih vratih Istočasno, naj se zlaste tudi vse članice TKD Atena, — Načelnik.

Kolesarski podsvet Slovenije. Za v nedeljo 23. t. m. sklicani redni letni občni zbor se zaradi oblatnih volitev odgodi na poznejši čas. — Podpredsednik.

ASK Primorje (Veselični odsek) Danes ob 17 seja dekorativnega in gospodarskega odbora v Emoti. Udeležba obvezna za vse odbornike.

Nov rekord v smučkem skoku. V Poni tresini je Dagfin Carlsen (Oosters. Winter sportvereln) postavil s 65 m nov srednje evropski rekord v smučkih skokih.

Gospodarstvo

Protestno obrtniško
zborovanje v Kranju

Kranj, 18. januarja. Preteklo nedeljo dopoldne so sklicale vse združene strokovne obrtniške organizacije z Gorenjske proti šušmarstvu v obrtniškem stanu veliko protestno zborovanje v dvorano hotela «Pri novi pošti» v Kranju. Zborovanja se je udeležilo nad 250 obrtnikov iz raznih gorenjskih krajev, največ iz Kranja in bližnje okolice. Poleg delegatov raznih obrtnih združenj so prisostvovali zborovanju župan mesta Kranja gosp. Pirč, zastopnik tukajšnjega sreznega poglavarja gosp. dr. Zobec ter referenta iz Ljubljane.

Zborovanje je otvoril gosp. Anton Stefelič iz Kranja ter po kratkem pozdravu prepustil predsedništvo izvoljenemu gosp. Reboštu. Zborovalce je pozdravil mestni župan gosp. Pirč ter podčrtal krizo obrtništva radi ilegalnega šušmarstva, nerazumevanja s strani vlade in brez pomoči razpuščenih korporacij Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Žel el obrtništva pri njegovem prizadevanju uspehov. Temu so sledila poročila zastopnikov obrtnih združenj g. Torčarja z Bleda, Pretnarja iz Tržiča, Lotriča iz Škofje Loke ter Rebolja iz Kranja. Vsi so naglašali škodljivost in razširjenost ilegalnega šušmarstva, eksemplarično kaznovanje takih primerov in spremembe v novem obrtniškem zakonu, ki naj bi šušmarstvo popolnoma onemogočilo.

Nato sta podala daljša referata gosp. Kaiser, tajnik Zveze obrtnih združenj, in gosp. Zagar, zastopnik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Prvi je govoril o težkem položaju obrtništva in o njegovih zahtevah, slednji pa o davkih. Izvajanja obeh govorikov so radi tehnosti napravila najugodnejši vtis na navzoče obrtnike. H koncu je še zastopnik obrtne oblasti gosp. Zobec opozoril obrtnike, da naj javljajo primere šušmarstva točno z vsemi potrebnimi podatki radi uspešnejšega poslovanja in rešitve.

Zbor je nato soglasno sprejel nastopne resolucije:

1. V obrambo svojih pravic in zaradi težavnega gospodarskega položaja je obrtništvo, zbrano na zborovanju, dne 16. januarja 1927 izreklo ogorčenje proti državi in upravi in obrtnim oblastvom ter apelira na gosp. velikega župana, da nujno ukrene:

1.) da se ukinejo izdani obrtni listi tovarnam, ki izvršujejo ročno delo;

2.) da ukine določbo, po kateri imajo industrijska podjetja oblačilne stroke pravico, prevzemati naročila po meri;

3.) da odločno zabranjuje ustanavljanje zasebnih kakor državnih obrtnih ročnih zavodov;

4.) da podvzame najostrejšo mere zopet šušmarstvo;

5.) da izvede najstrožjo revizijo vseh izdanih obrtnih listov;

6.) da odredi, da mora imeti vsak obrtnik v svoji delavnici na vidnem mestu razobešen svoj obrtni list in zunaj delavnice označbo obratovališča;

7.) da vpliva na pristojnih mestih, da se potom naredbe uvede kazensko postopanje tudi proti onim, ki dajejo delo šušmarjem;

8.) da pospešuje obrtno združništvo in vpostavi obrtnozadružno nadzorništvo, ki bo podpiralo zadruge pri njihovem delovanju.

Tržna ooročila

Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Pšenica: baška, 2 vagona 290. Turšičica: baška, Donava, 15 vagonov 150; baška, okrogla, Novi Sad, 5 vagonov 157,50; baška, bela, 2 vagona 147,50; baška, sremška, 2 vagona 145. Moka: «Og», 1 vagon 452,50; baška, «S», 1 vagon 352,50. Tendence nespremenjena.

Dunajski borza za kmetijske produkte (17. t. m.) Prijazno razpoloženje. Največje zanimanje je bilo za turščico. Domača rž in turščica sta se uradno podražili za 25 grošev. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40,50 — 41, Tisa (79 — 80) 46 — 47; rž: 32,25 — 34,50; turščica: 23,75 — 24,75; oves: domača 25,25 — 26,75.

Dunajski goveji sejem (17. t. m.) Dogon 3155 komadov. Cene nižje za 5 do 10 grošev, bikni in slaba živina nespremenjena. Cene za kg žive teže: voli I. 1,45 — 1,75 (izjemno 1,50 — 2), II. 1,10 — 1,40, III. 0,70 do 1,05, bikni I. 1 — 1,40, krave 0,60 — 1,20 (1,40), slaba živina 0,50 — 0,70 šilinga.

— VII. mednarodni vsorčni velesejem v Ljubljani (2.—11. julija 1927.) Ljudljanskega velesejma je razposlal na vsa večja in ugledna industrijska, obrtna in trgovinska podjetja prijavnice za udeležbo kot razstavljalce na letošnjem vsorčnem velesejmu, ki se bo vršil od 2.—11. julija t. l. Termin je ugoden, ker je v tem času močnejši poset kupcev, ki zvečajo svojo trgovinsko pot na velesejem z istočasnim obiskom naše lepe Slovenije. Večina lanskoletnih razstavljalcev bo zasedla svoje stare razstavne prostore. Naprošajo se vsi oni, ki imajo posebne želje glede prostora in udeležbe, da to prijavijo takoj sejskemu uradu, ki bo vsakemu radevolje in najbolje ustregel. Esar pa pozneje ne bo mogel več.

III. sejem za kožuhovino v Ljubljani. Trete leto priredi uprava Ljubljanskega velesejma vzajemno s Slovensko lovsko za drugo v Ljubljani na velesejmskem prostoru sejem za kože divjih živali. 24. januar, to je prvi ponedeljek po sv. Neži, je lovčev že znan dan za prodajo lovskega plena. Sejem se bo začel ob 8. zjutraj. Lovci more kože doštiti kupcem prodati fiksno ali jih pa oddati v komisijaki prodajo Slovenski lovski zadruzi, ki bo vzajemno s velesejmsko upravo kože sortirala, porazdelila v partije in nudila 26. t. m. domačim in inozemskim kupcem draženim potom v nakup. Lovci in trgovci s kožami opozarjamo, da morejo svoje kože tudi poslati na velesejem, da si prihranijo stroške za potovanje v Ljubljano. Vendar morajo biti vse kože najpozneje do 25. t. m. opoldne na velesejmu. Vanka kože večje vrednosti mora biti opremljena s kartonskim listkom, na katerem naj se zapiše točen naslov odpodljalatelja; kože manjše vrednosti in večjih kvantitet (zajci, krli, polhi itd.) v trdnem zavoju in točno prešete. S posebno pošto naj se pošlje še seznam odposlanih kož, ker se pri prevzemu prešetele in prekontrolirajo. Čim več kož pride organiziranim potom na trg, tem boljša bo cena. Lovci, trgovci, obračaje se za informacije z zrupanjem na upravo velesejma ali na Lovsko zadruzo.

— Enotni zakon o gospodarskih zbiranjih. Kakor domnavamo, so gospodarske

zbornice, tudi ljubljanska, že prejtele načrti enotnega zakona o gospodarskih zbornicah, ki predvideva v naši državi enotne zbornice z avtonomno trgovinsko, obrtno in industrijsko sekcijo. Te dni se bo, kakor smo poročali, vršila v Beogradu konferenca, na kateri bodo zastopniki gospodarskih zbornic Jugoslavije pretresali omenjeni načrt.

— Kredit za osiguranje stabilizacije dinarja. Iz Beograda poročajo, da je finančni minister dr. Marković dobil kredit za osiguranje stabilizacije dinarja v znesku 10 milijonov dinarjev. O podrobnostih zaključka tega kredita javnost še ni obveščena. Znano je, da bo ta kredit ministrstvu na razpolago vedno, kadar bo treba podpreti tečaj dinarja. Podoben kredit je dobil svojočasno češkoslovaški finančni minister dr. Engliš.

— Izdaja novih zlatnikov po 20 dinarjev v prometu. Iz Beograda poročajo, da je Narodna banka sklenila dati v promet nove na 20 dinarjev se glaseče zlatnike, ki jih lahko vsakdo nakupi v neomejeni količini, vendar se papirnati dinarji ne bodo dobili, temveč bo treba za vsak zlatnik dati en stari napoleonski in še dva dinarja v veljavni moneti kot režijski prispevek. Kakor znano, je bilo izdanih 1 milijon zlatnikov po 20 dinarjev v vrednosti 219 milijonov papirnatih dinarjev.

— Konkurs je razglašen o imovini tvrdke «Pri Amerikancu», d. z. o. z. v Celju. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Celju 31. t. m. ob 9. oglašitveni rok do 10. marca t. l., ugotovljeni narok 26. marca t. l. ob 9.

— Likvidaciji. V likvidaciji sta Jugoslovansko — nemška importna družba z o. z. v Mariboru in Zivinovska zadruza v St. Janžu, r. z. z. o. z. Upniki se pozivajo na prijavo terjatev.

— Lesna industrija d. d. «Drava» v Mariboru bo imela 5. februarja t. l. v. redni občni zbor ob 3. popoldne v lastnih prostorih v Mariboru, Meljska cesta 91.

— Znižanje obrestne mere Avstrijske narodne banke. Z Dunaja poročajo, da se je na seji generalnega sveta Avstrijske narodne banke sklenilo za veljavnostjo od 18. t. m. znižanje diskontne rate od 7 na 6,5 odstotka. Dosedanja 7% obrestna mera je bila v veljavi od 7. avgusta 1926.

— Nova ravnateljka Wiener Bankvereina v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da sta bila dosedanja podravnateljka Wiener Bankvereina Nikola Gjorgjevič in David Holmer imenovana za ravnateljka.

Borze

18. januarja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja; druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki.) Vrednote: investicijsko 0 — 82,50, Vojna škoda 0 — 343, zlatniki in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 198, Ljubljanska kreditna 190 — 0, Merkantilna 98 — 100, Pratičdiona 890 — 0, Kreditni zavod 170 — 180, Strojne 0 — 80, Trbovlje 360 — 0, Vevče 120 — 0, Stavbna 55 — 65, Šošir 104 — 0. — Blago: Brez zaključka. Tendence v la su nespremenjena, v deželni pridelkih čvrstješa.

ZAGREB. Zasebne vrednote so ob minimalnem prometu obdržale nespremenjene tečaje. Voja škoda, kasa, se je trgovala po 342,50 — 343,50, za januar po 340 — 342,5, za februar pa po 316,25 — 317. — Tendence na deviznem tržišču deloma čvrsta. Tečaj Londona, New Yorka in Prage so se okrepili. Italija nespremenjena. Skupni promet 4,9 milijona dinarjev. Notirale se devize: Amsterdam izplačilo 2277—2283, Dunaj izplačilo 798,5 — 801,5, Berlin izplačilo 1348 — 1351, Italija izplačilo 243,17 do 245,17, London izplačilo 275,55 — 278,38, New York kabl 56,69—56,98, ček (zaključki po 56,75 — 56,77), Pariz izplačilo 225,25 do 227,25, Praga izplačilo 167,85 — 168,75, Švica izplačilo 1094 — 1097; valute: dolar 55,97 — 56,17; efekti: bančni: Eskomptna 102 — 108,5, Kreditna Zagreb 102 — 108, Hipo 59,5 — 0, Jugo 98 — 99, Pratičdiona 890 — 896, Srpska 135 — 137, Ljubljanska kreditna 150 — 0; industrijski: Dubrovačka 380 — 405, Gutmann 255 do 265, Slaveks 100 — 114, Slavonija 32 — 33, Trbovlje 360 — 370, Vagon 54 — 60, Vevče 120 — 0, Sečera na Osijek 455 — 460, Strojne 0 — 100; državni: investicijsko 81,5 do 82,5, agrarne 49,25 — 50, Voja škoda, promptna 342 — 342,5, kasa 343 — 344, za januar 340 — 342,5, za februar 316,25—317.

BEograd. Devize: Dunaj 797,31 do 801,31, Berlin 1348 — 1351, Bruselj 788,5 do 791,5, Budimpešta 904 — 997, Bukarešta 30,25 — 30,75, Italija 243,3 — 245,5, London 275,64 — 278,44, New York 56,678 do 56,878, Pariz 225,5 — 227,5, Praga 167,88 do 168,78, Švica 1094 — 1097.

CURih. Beograd 9,1375, Berlin 123,15, New York 519 in tri šestnajstine, London 25,1975, Pariz 30,645, Milan 22,20, Praga 15,37, Budimpešta 90,70, Bukarešta 2,80, Sofija 3,7425, Dunaj 78,15.

TRST. Devize: Beograd 41 — 41,75, Dunaj 825 — 340, Praga 68,75 — 69,75, Pariz 92,25 — 93,25, London 112,50 — 118,50, New York 23,20 — 23,45, Curih 445—455, Budimpešta 405 — 425, Bukarešta 12 — 13; valute: dinarji 40,50 — 41,50, dolarji 23 do 23,35.

DUNAJ. Devize: 12,46 — 12,50, Berlin 167,99 — 168,49, Budimpešta 123,83 do 124,13, Bukarešta 3,76 — 3,78, London 34,8750 — 34,8750, Milan 30,322 — 30,42, New York 708,15 — 710,65, Pariz 28,19 do 28,29, Praga 20,9725 — 21,0525, Sofija

Iz življenja in sveta

Kontreadmiral Cameron, vrhovni poveljnik britske pomorske divizije na Kitajskem, ki mu je angleška vlada podelila spričo težkega položaja v Hankovu neomejeno polnomočje.

Spomini Abd el Krima

Francoski novinar Roger Mathieu je zabeležil spomine bivšega vodje maroških pristašev, Abd el Krima. Spomini so, tako vsaj pripovedujejo, novinarska mojstrovina. Mathieu je preživel v Abd el Krimovi družbi ves čas, ko se je poglavar Rifancev vozil v prognanstvo. Na tej vožnji mu je izgnani povedal vse svoje pester zgodbe, katerih je nastala prav čedna zbirka.

Pogum za nastop proti belokožcem je vtila Abd el Krimu v prvi vrsti svetovna vojna, v drugi vrsti pa spletke evropskih držav, ki so intrigrirale druga proti drugi. Vse to je navdalo Abd el Krima z velikim zaničevanjem. Mnogo njegovih vojakov je služilo med svetovno vojno v francoski armadi, kjer so se navadili moderne vojaške tehnike, pa tudi evropskih pustolovščin. Ti ljudje so vstopili v Abd el Krimovo službo kot strokovnjaki, napravili so v sporazumu z njim potrebne načrte in kmalu na to mu je preskrbel neki angleški častnik 16.000 pušk iz Nemčije. Za svoje vojno podjetje je dobil Abd el Krim avioplane iz Francije. Ko se je čutil dovolj močnega, je stopil v akcijo, in kakor vemo, je dokaj uspešno preganjal svoje nasprotnike, ki so ga le za težko ceno lastnih žrtev prisilili do kapitulacije in ga odpeljali v prognanstvo.

Strašilo v Monakovem

Monakovska javnost je grozovito razburjena nad nenavadnimi pojavi v stanovanju neke vdove. Pred tednom je vdova odpuščila svojo službenko in si najela neko 14 letno dekle za pomožna dela. V soboto popoldne je nekdo pozvonil. Deklica je hitela odpirati in je ugledala pred vrati neznanega velikega moža v sivem površniku in z modrim klobukom na glavi. Vprašal je za prejšnjo služkinjo. Dekle se je neznanca silno prestrašilo, ker je takoj postal vsiljiv. Tresoca se kakor prešinjena od močnega električnega toka, je mladenka zaloputnila vrata.

Zvečer ob 6. je začelo v stanovanju strašiti. Razsajanje je trajalo vso noč. Najprej so zvonili vsi električni zvonci, nato je ropotalo po vratih in končno so po stanovanju začeli frčati kozarci, krožniki in razna posoda, kakor da vse to razmetuje nevidna roka. Vdovi je priletel na posteljo kozarec z vodo. Ko ga je zopet postavila na nočno omarico, je odskočil od stropa. V sobi diaka, ki je nastanjen pri vdovi, so se našle pod posteljno odejo skleda, čevlji in razna ropotija. Tudi kovčeg službenke je razbrskala nevidna roka.

V nedeljo ob 10. dopoldne je bila alarmirana policija, ki je prihitela v stanovanje in sama doživela nekoliko prizorov nepojmljivega razsajanja. Neki stražnik je dobil v hrbet rano z nožem in kozarec mu je priletel na glavo. Govori se, da se je tudi tekom nedelje pojavil skrivnostni neznanec, da pa je takoj zopet izginil izpred vrat.

Znani monakovski raziskovalec okult-

nih pojavov Schrenk-Rotzing pojasnjuje skrivnostno zadevo kot pojav telekinetice, ki nastopa posebno pri mladih dekletih v dobi razvoja. Okultisti so namreč trdno prepričani, da takšne deklice lahko udeležujejo hudobne želje, četudi le v podzavesti in da zamorejo premikati stvari, ne da bi se jih dotaknile. Treznejša javnost pa sodi, da gre za rafinirano maščevanje odpuščene služkinje in pričakuje, da bo policija čimprej razkrinkala rafinirane mahinacije.

General Heyes,

naslednik v Seecktu. Po njegovem ukazu so začeli Nemci graditi utrdbe na rusko-poljski meji pri Kraljevu, proti čemur Francozi protestirajo, sklicujoč se na določbe versajskega mira.

Načrti dr. Eckenerja

Nemški inženjer dr. Eckener, ki je izvršil težko nalogo s tem, da je prepeljal vodljiv zrakoplov ZR III. iz Friedrichshafna v Ameriko, se nahaja sedaj v švicarskem zdravilišču Davosu. Pred kratkim so ga obiskali novinarji z željo, da doznajo, kakšni so njegovi načrti za bližnjo bodočnost.

Eckener je zastopnike tiska zelo prijazno prejel in jim povedal, da se sedaj gradi vodljivi zrakoplov velikanskega obsega, ki bo najmanj za polovico večji kakor ZR III., ki je sedaj prekrščen v Los Angeles. Eckener namreč z novim zrakoplovom poleteti najprej na severni tečaj ter bo izbral za izhodišče poleta najbrže Harapando. Če se mu ta polet posreči, bo veljala jesen 1928. velikemu propagandnemu poletu. Leteti bo skušal, ne da bi prekinil vožnjo, iz Friedrichshafna v Brazilijo in iz Brazilije nazaj v Nemčijo.

Hiše s 100 nadstropji

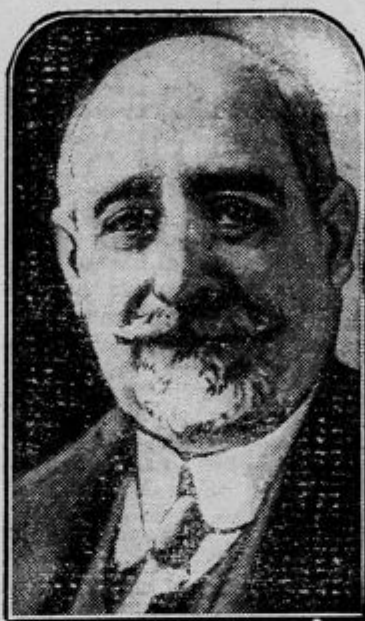
Palača Woolworth v New Yorku, ki ima 51. nadstropji, že davno ni več najvišje poslopje v tem mestu. V zapadnem delu države je to palača že davno posekala Bookova hiša, ki ima 85 nadstropji. Toda Newyorčanom ne da srce miru, da bi se s tem zadovoljili. Sedaj hočejo posekati vsa tehniška čudeša v hišah s tem, da pripravljajo poslopje, ki bo visoko 108 nadstropij ali 363 m ter bo imelo v svojih zidovih za 40.000 ton jekla.

V tem poslopju bo prostora za 30.000 ljudi, prav toliko delavcev pa je zaposlenih pri gradnji palače. Vsa ta ogromna množica nastopi svoje delo ob 9. jutraj in odide domov ob 5. popoldne. Razume se, da so stroški za to zgradbo ogromni in da bo tudi najemnina precej visoka. Stanovanja v spodnji polovici palače bodo znatno dražja kakor stanovanja od 50. nadstropja višje, lifti pa bodo vozili samo do 85. nadstropja. Od tu do vrha bodo morali stanovalci hoditi, ker tehnika ne pozna lifta, ki bi se mogel povspeti višje kakor do 85. nadstropja. Hiša bo sploh pravi babilonski stolp našega časa in bo nosila ime po družbi, ki je celo podjetje financirala.

Krasinova vdova - milijarderka

Gospa Krasinova, vdova po sovjetskem poslaniku v Londonu, vodi sedaj z moskovsko vlado dolg in ogorčen boj za svojo pokojnino. Moskovski sovjeti odklanjajo zahtevo. Krasin je namreč zapustil 75 milijonov funtov šterlingov in ta denar je naložen v inozemskih bankah. Zato, pravi sovjetska vlada, sploh ni govora o kakšni penziji, katero bi nakazala in izplačevala Moskva pokojnikovim vdovi, ki itak tiči v izobilju denarja.

Vlada v Moskvi je tudi pozvala Krasinovo vdovo v domovino, da se tam porazgovori o zadevi ustno. Toda Krasinova vdova je poziv odklonila z navedbo, da ne more prenašati ruske klime. Zagrozila pa je moskovskim vladodržcem, da bo v primeru, če ji vlada ne nakaže penzije, ki ji pripada po pokojnem možu, objavila razne interesantne podatke iz Krasinove zapuščine. Pravijo, da je ta grožnja silno učinkovala in da se je Stalin že zavzel za to, da se Krasinovi vdovi in otrokom nakaže penzija.

Fernand Boisson,

novi predsednik francoskega parlamenta,

Kako časte ponarejevalce francoskih frankov

Sodba budimpeštanskega sodišča v procesu proti ponarejalcem francoskih frankov se je končala sedaj pravomočno. Zato se mora izvršiti sklep in edini za zaprti ponarejalec francoskih bankovcev, Nadossy, je bil te dni premeščen iz zaporov državnega pravdnitstva v Budimpešti v kaznilnico v Kis-Harti.

Njegova premešitev iz Budimpešte v Kis-Harto pa ni bila prav nič spominjala na pot kaznenca, ki mora odriniti v ječo. Na budimpeštanski postaji je bila postavljena Nadossyju na čast policijska četa. Nadossy se je rokoval s svojimi bivšimi tovariši in uradniki in ko je stopil na vlak, je malo manjkalo, da ga niso pozdravljali z »Živio! klici! Stražnikom, ki so ga spremljali, je izjavil, da bo njegova kazen le kratka, ker upa na pomilostitev, saj je prošnja s 100.000 podpisov že predložena Horthyju v rešitev.

Mnogo se govori tudi o drugem junaku falsifikatorskega procesa, o znamenem škofu Zadravcu. Ko je bil falsifikatorski škandal razkrit, je dala madžarska vlada svečano obljubo, da bo škof interniran v nekem samostanu. Na razpravi je bil seveda oproščen in to je dalo povod za govorice, da bo premeščen v Palestino. Toda mož ni šel niti v internat, niti pojde v Palestino, zakaj general frančiškanskega reda je izjavil, da je škof ravnal po svoji vesti in da bo za svojo neomadeževanost celo odklikovan na ta način, da bo nastopal pri slavnostih povodom 700 letnice

Sv. Frančiška kot madžarski slavnostni govornik.

× **Lek proti oslovskemu kašlju.** Prof. dr. Rudolf Dorkowitz je nedavno predaval v higijenskem laboratoriju v Washingtonu, da je mogoče oslovski kašelj in ošpice ozdraviti samo s pomočjo nekega novega cepiva. Seveda to cepivo ni kak naveden serum, marveč kri takih otrok in odrastlih ljudi, ki so že preboleli to bolezen. Če se takemu pacientu odvzame kri ter se vbrzga v žilo bolnika, bolezen takoj preneha. Oslovski kašelj in ošpice same na sebi niso opasne bolezni, pač pa prišajajo različne komplikacije, ki lahko postanejo usodne za zdravje in življenje.

× **Plavalna tekma na kalifornijski obali.** V nedeljo dne 16. januarja ob 11 uri 21 minut predpoldne je odplaval o Santa Catalina na Kalifornijski obali nad 100 plavčev, med njimi 13 žensk. Cilj vseh je bila tekma za doseg ameriške celine. Proga je 22 morskih milj dolga in plavčaji so šli v vodo ob temperaturi 13 stopinj. Tekmo je razpisal neki Wrigley, ki je obljubil onemu, ki pride prvi na cilj, nagrado v znesku

25.000 dolarjev. Ta denar je namenjen najboljšemu plavalcu, dočim prejme najboljša plavalca, ki pride prva na cilj, 15.000 dolarjev.

× **Smrt ženjalnega pustolovca.** V Pasovi na Nemškem je umrl nekoč svetovno znani pustolovec Frankenberger. Bil je sin nekega bavarskega veleposestnika in se je razvil v avanturista največjega sloga, kar jih pozna zgodovina. Bil je v svojem življenju 120krat zaročen, in bi bil ob neki priliki v Španiji kmalu poročil neko špansko princeso. Njegovo življenje je bilo polno burnih dogodivščin. V Sevilji je nekoč aranžiral bikoborbo, za katero je plačal še tedaj, v normalnih časih, 40.000 mark.

× **Ne šinite znamk!** Kako opasno in življenju nevarno lahko postane slinjenje plasmskih znamk z jezikom, nam izpričuje slučaj, ki se je pred kratkim pripetil v Landsbergu. Neka žena je hotela nalepiti znamko na zalepko ter jo je oslinila z jezikom. Kmalu nato je začutila, da jo jezik peče in je morala k zdravniku. Infekcija je v par urah tako napredovala, da jo je bolela cela ustna votlina, katero je moral zdravnik izžgati.

Krasni shodi SDS v ormoškem okraju

Dne 13. januarja se je vršil lepo uspel zaupni sestanek pri Sv. Tomažu, na katerem je nosilec liste za srez Ptuj g. Lovro Petovar orisal zbranim pomen oblastnih skupščin in boj naše stranke za te skupščine. V svojem objektivnem strokovnem poročilu je omenil tudi neiskren napad SLS in HRS na njegovo osebo radi započete akcije proti uvozu vin iz Francoske, ki so ga uprizorili naši politični sovražniki prav po farizejsko ter krstili to akcijo kot izmišljotino le radi tega, da zakrijejo s tem svojo nesposobnost, ki jo kažejo vseh povsod v naših gospodarskih vprašanjih. Vsa njegova izvajanja so navzoči zborovalci soglasno in z odobravanjem sprejeli, nakar se je ustanovila po sreznem tajniku za župnijo Sv. Tomaž krajevna organizacija SDS, h kateri je pristopilo takoj 35 uglednih mož.

Isti dan zvečer se je vršil še na Runču dobro uspel zaupni sestanek, kjer je istotako poročal nosilec liste g. Lovro Petovar, čegar izvajanja so navzoči soglasno odobrili.

Dne 16. januarja se je vršil dopoldne v Ormožu jako lepo uspel javen shod, na katerem je bilo navzočih 150 ljudi in ki mu je predsedoval župan mesta Ormož g. Ivan Veselič, popoldne pa v Središču izredno lepo uspel javen shod z nad 200 udeležniki, ki ga je vodil predsednik naše organizacije v Središču g. Franjo Robič. V Ormožu sta govorila nosilec liste g. Lovro Petovar ter naš stari prijatelj Branko Svoboda iz Varaždina, v Središču pa kandidata g. Lovro Petovar in Franc Škrlec ter poslanec g. dr. Pivko, nadalje g. Jakob Zdravec ter kot zaključni govornik zopet g. Branko Svoboda.

Na obeh shodih je temperamentno orisal nosilec liste pogoje za zdravo funkcioniranje oblastnih skupščin, boje naše stranke za oblastne skupščine kakor tudi naloge in delo, ki čaka naše poslance v teh skupščinah. Povdarjal je, da mu je v posebno zadoščenje, ker je uradni zastopnik trgovske in obrtne zbornice pri otvoritvi vinske razstave v Ptuj potrdil nevarnost, ki preti vinogradnikom iz neugodno se sklepajoče pogodbe s Francijo.

Njegova izvajanja je izpopolnil v Središču vičanski Škrlec, nakar je poslanec dr. Pivko podal v daljšem govoru bistvo demokracije, našega boja za načela demokracije ter podčrtaval doslednost SDS, katere smernice in cilji se niso izpremenili kljub trnjevi poti, ki jo hodi resnica in pravica. Ravno v tem se razlikujemo od vseh drugih in v tej istini leži naša moč in naša prihodnost. G. Jakob Zdravec se je v jedrnatih besedah pridružil izjavljanjem svojih predgovornikov ter povdarjal, da bi tudi on, ako bi prišel v položaj poslanca, moral dobesedno iti po potih, začrtanih od predgovornikov.

H koncu je tako v Ormožu kakor Središču govoril g. Branko Svoboda ter v fulminantnem govoru izražal veselje, da more kot brat govoriti bratu, kar dokazuje vso veličino naše stranke. Očrtal je naše boje za našo sveto stvar kakor tudi vso gnilobo v vrstah radičevcev in klerikalcev tako živo in vznešeno, da je moralo to dirmiti sle-

herno jugoslovensko srce.

Oba shoda sta se zaključila z viharim pritirjevanjem. Utrdila sta vse navzoče v veri, da hodi naša stranka po pravih potih in da naše ideje morajo zmagati.

Demokratska stranka je stranka stanovske solidarnosti

Prejeli smo:

Slučaj me je nanesel na demokratsko zborovanje v Trbovljah, na katerem je bila udeležba ogromna. Na tem zborovanju, na katerem je zelo stvarno govoril dr. Bohinjec kot kandidat za oblastno skupščino, se je oglašil k besedi tudi neki komunist, ki je premleval stare fraze o kapitalizmu ter je očital demokratski stranki, da je meščanska. Kaj je na tem resnice? Res je, da je demokratska stranka i meščanska i delavska i kmečka i obrtniška. Ona je stranka stanovske solidarnosti, ki posreduje med vsemi stanovi, ter je ravno radi tega najbolj narodna, ker ne more protežirati enega stanu nad drugim. Od tega, kako se kak stan v tej stranki bolj uveljavlja, je seveda mnogo odvisno upoštevanje njegovih zahtev. Iz tega sledi, da je mnogo odvisno od tega, kako močno se v tej stranki delavci uveljavljajo. Čim več jih bo, tem bolj bodo njihove zahteve upoštevane, prav tako obrtniške ali uradniške in kmetijske. Radi tega je vsaka razredna stranka nesreča za dotični stan, ako ga hoče protežirati na škodo drugih. Takšna skupina se osvoja v nasprotnih skupinah ter izjavi po nepotrebnem odpor. SLS je n. pr. verska stranka, ki hoče poleg vsega zaneti še borbe med katoliki, pravoslavci in muslimani. To je za naš narod naravnost pogubno. Vsem se mora omogočiti svobodno razvoji, ker vsi molijo istega boga, četudi vsak po svoje. Gorje narodu, ako bi dobila verska stranka moč nad drugimi. Duhovščina ne upošteva Kristovih nauk, ako ima politično moč. Farizeje je Kristus izgnal z bičem iz templja. Radi tega je verska stranka nesreča tudi za pošteno duhovščino, ki je poklicana gojiti bratsko ljubezen, ne pa hujskati ljudstvo. Tudi demokratska stranka ima duhovnike v svoji sredi. To so duhovniki, ki jim je na tem, da vzbujajo bratsko ljubezen in ravno radi tega so večji zaščitniki duhovniškega stanu kakor oni, ki se udeležujejo v klerikalni stranki, katere za stopniki so izgubili v Beogradu radi svoje pristranske zagrizenosti ves vpliv in vso moč. Tako bi se godilo tudi delavskemu stanu, ako bi se postavilo na zgolj razredno stališče. Hvala bogu, imamo danes maso delavstva ravno radi tega v demokratski stranki, ker da je prevzela v svoj program pravično reševanje delavskih vprašanj, kar tudi ob vseh prilikah vestno vrši. Naša duhovščina bi se morala mnogo učiti od Pribečeviča, kako se seje ljubezen med narodom po Kristovih naukih. Radi tega pa ima tudi edino demokratska stranka bodočnost v državi in bo pri teh volitvah ogromno napredovala.

Volilci, ako sodite po svojem zdravem razumu, ne morete na dan volitev oddati drugam glasu kakor demokratski stranki!

Rad, Peterlin-Petruska:

Gospod vodja

(Iz življenja kruhoborcev.)

Kje so že oni časi; človek bi rekel, da vse to niti ni res, toliko vode je že odteklo od tistih dob. Premišljuješ, ugibaš sem, ugibaš tja, in zdi se ti, da se je v to tedaj tako vsakdanje življenje vmešalo s tekomo časa že precej pravilnosti. Da, bili smo veliki idealisti, precej jih je že odšlo, odkoder ni vrnitve, drugi pa smo pljunili na ideale in smo se s togoto zagrizli v oni košček trdega kruha, ki smo ga slučajno še deležni...

«Gospod Grahek! Gospod vodja vas kliče!»

Gospod Grahek je ravnokar sedel na svoje mesto, podprl z rokami svojo debelo, rdeče-zabuhlo glavo, strmi s krvavimi očmi v spis, ki je razgrnjen pred njim, in ne vidi in ne sliši nič, kar se godi okrog njega. Od trdega, dolgotrajnega dela je že ves otopel, in da bi se nasrkal vsaj malo malce čistejšega zraka, je pred četrto uro stopil za trenutek na mrzli hodnik, zdaj pa se je zopet z novo močjo poglobil v svojo nalogo.

«Gospod Grahek! — Gospod Gra-

hek!» zakriče mahoma od vseh miz.

Grahek se vzdrmi in pogleda prenečen okoli sebe: «Kaj pa je, za vraga!»

«Gospod vodja vas kliče!» ponovi več glasov.

Grahek odide k vodji pisarne, njegovi sodelavci in sodelavke pa se posmenljivo in nekako škodoželjno spogledajo.

«Zdaj jo bo pa slišal!» pripomni eden in smeh se razlega po sobi.

Gospod vodja, visok suhljat človek srednjih let z ostrimi očmi pod zlatoobroblijenim nanosnikom in nizkim čelom sedi v usnjenem naslonjaču, preljuje s tenkimi, koščeniimi prsti debelo knjigo avstrijskih zakonov in se delo časa niti ne zmeni za Grahka, ki stoji pred njim kot pohlevna, nič hudega ne slušajoča ovčica in potrpežljivo čaka.

Tedaj si pa vzravna gospod vodja koščičasti tilnik, pogleda srepro Grahku v obraz, zaloputne zakonik in za-hrešči:

«Kje pa ste zopet tičali, gospod Grahek, da vas moram toliko časa čakati? Vselej, kadar vas človek potrebuje, vas prav gotovo nikjer ne najdem!»

«V glavi me je nekaj težilo, gospod vodja, pa sem stopil malo na hodnik, da se nasrkam čistega zraka!» odgovor-

ri Grahek ponižno.

«O, vas že poznam, gospod Grahek, dodobra vas poznam in vem, prav dobro vem, kam hodite in kaj skrate, toda to ni čisti zrak, ampak nekaj čisto drugega. Povem vam pa, da jaz tega kratkoma ne trpim in da bom moral nasproti vam drugače postopati, ako se takoj ne poboljšate. Zdaj pa zbogom! Zaenkrat sva opravila.»

«Grahek! Kaj pa ti je rekel gospod vodja?» so ga vpraševali tovariši. «Ali ti je mogoče povedal, da te bo predložil v napredovanje?»

Toda Grahek je sedel na svoje mesto, podprl z rokami glavo in molčal.

Čas vse izgleda in mogoče bi izgledal tudi to nerazpoloženje gospoda vodje, ako bi ne bilo hudička, ki je na skrivaj drezal.

Gospod Grahek je imel vedno dosti službenih opravkov izven urada, ki jih je vselej vršil s prirojenjo mu vestnostjo.

Toda hudiček je toliko časa drezal v gospoda vodjo, da je ta prišel do prepričanja o stranpotih gospoda Grahka. In sklenil je, da ga mora sam in lastno-ročno pri tem zalotiti in mu dokazati svojo nezmožljivost.

In tekli so dnevi in tedni in tekli so

meseči. In tovariši in tovarišice gospoda Grahka niso mogli opaziti niti najmanjše izpremembe na njem. Kakor prej, je tudi zdaj posedal na svojem mestu, podpiral z rokami svojo debelo, rdeče zabuhlo glavo, strmel s krvavimi očmi v spise, ki so bili razgrnjeni pred njim, in ni videl in ni slišal nič, kar se je godilo okrog njega.

Toda drugače je bilo z gospodom vodjo. Njegove oči so sicer še vedno švigale pod zlatoobroblijenim nanosnikom in nizkim čelom, ali na njegovem bledem koščeni obrazu se je nabirala od dne do dne večja rdečica, ki se je nazadnje osredotočila na koncu nosu, tako da je postal že krvavomodr. Roke so se mu tresle, ko je prebiral avstrijske zakone, in v njegovi sobi je čedalje bolj dišalo po jeruzalemcu in njemu podobni pišici.

Kako se je neki mogla zgoditi tako velika sprememba in v razmeroma tako kratkem času?

To je tako enostavno in jasno kot beli dan:

Gospod vodja je zvedel z verodostojne strani, da hodi gospod Grahek med uradnimi urami na kozareček vina enkrat v to, drugič v ono gostilnico. In ravno tam ga je hotel gospod vodja zalotiti, zalotiti s čašo vinca rujnega v

roki. In kakor hitro je odšel Grahek iz urada po opravkih, je že odhitel za njim tudi gospod vodja in ga je začel iskati po gostilnah. Ker so ga pa gostje in natakarije in gostilničarji začeli po strani gledati, ker ni ničesar naročil in je le begal iz sobe v sobo, je hočeš nočeš moral izpti tudi on kak četrto v svojo lastno grozo.

Nazadnje pa se ga je pri tem iskavju po gostilnah precej nalezal in se je vselej vinjen vračal v pisarno, v veliko začudenje svojih starejših. Grahka sicer ni zalotil nikjer, a njega so zalotili drugi in moral je iz — službe.

Prijatelj Grahek je visoka oseba, in oni, ki so vajeni klanjati se, mu pravijo: gospod vodja sem, gospod vodja tja, kakor so se klanjali nekdanj onemu, ki leži zdaj že v groba temni jami, ne da bi se bila v življenju izpolnila njegova najiskrenejša želja. R. i. p.!

Krasno darilo

je damška ura z zapestnico ali črnim svilenim trakom. Ze prelepa stvar z lamstvom Vam nudi

F. ČUDEN Ljubljana, Prešernova 1.

Dopisi

STRAŽIŠČE. V soboto zvečer se je vršil v Kranju shod SDS, katerega se je udeležilo do 40 naših zavednih volilcev, organiziranih pri Demokratiški stranki. Naše zbiranje sta podrobno še posebej poučila gg. Javaj in Kramer ter jim dala natančna pojasnila o današnjem političnem položaju. Vzhodilo so se vračali s shoda zelo zadovoljni ter izjavili, da bodo dne 23. t. m. oddali vse krogljice za drugo skrajnico. Pojavimo tudi vse druge volilce, da se ne dajo preslepiti od raznih lažljivcev in obrežovalcev, ki hodijo po hišah ter ljudi varajo in slepijo s praznimi lažljivimi in neizvedljivimi obljubami, za hrbtom se jim pa pogajajo in smejejo, češ glavno je, da dobimo od njih krogljice, vse drugo pa je posrskanje stvar. Imamo nebroj takih dokazov, ki se godijo že leta in leta, katere obdržimo volilci najbolj takrat, v slučaju kakor ali nesreče, ker se zanje nobeden ne zmeni. Zato pozivamo ponovno vse zavedne volilce, da se ne daste več preslepiti in begati od nasprotnikov ter oddajte svoje krogljice v našo skrinjico, katere je druga. Časa je še vedno dovolj, da tudi vi zavedni volilci hitite od hiše do hiše k svojim sodnikom, prijateljem, znancom, sosedom ter jim poveste, da bodo tudi oni oddali krogljice v drugo skrajnico, da bo zmaga tem večkratnejša.

BOŠTANJ OB SAVI. VI redni občni zbor sokolskega društva se je ob zelo lepi udeležbi članstva in vzornem redu vršil v nedeljo, dne 16. t. m. V otvoritvenem nagovoru se je brat starosta s hvaležnostjo spominjal med letom umrlega velikega dobrotnika našega društva, pok. veleindustrijskega And. Jakša. Slečila so skrbno sestavljena in povsem zadovoljiva poročila funkcionarjev. Najlepši napredek v minulom letu je naša prapora. Novi odbor je sestavljen iz sledečih bratov in sester: starosta Al. Drnelc, namestnik Iv. Zagrajšek, načelnik Josip Slapšak, nam. D. Fakin, tajnik Fr. Dobovšek, nač. prosv. oddelka Iva Fakinova, blagajničarka Mija Globočnikova. Tudi ostali odborniki so dobri Sokoli, zato je zagotovljen društvu še večji razmah.

ZALOG PRI LJUBLJANI. Dne 11. t. m. je imela »Citelnica« lepo uspešno predavanje. Dr. Rapa je predaval »O zrakoplovstvu« ter so poslušalci napeto sledili njegovim zanimivim izjavam. Pokazal nam je tudi film češkoslovaške armade. Obisk je bil zelo poveljen ter kaže, kako se občani zanimajo za znanstvena predavanja. V nedeljo, dne 16. t. m. pa je v priporočil naš mladinski odsek igri »Zupanova Mica« in »Muzikant« z najboljšim uspehom. Mladici igralci so se kosali med seboj, kdo bo boljši. Posebno pa so bili izborni gđ. Klemenec, gg. Fatur Urbanc, Klešnik in Skrajnc. Zahvala gre režiserju gospoj. Dražek in g. Pangršiču. Le krepko po tej poti naprej do novih uspehov! — Citelnica je z novim letom spremenila svojo društveno dejavnost v javno, da s tem razširi krog čitateljev. Sedaj si lahko izposodijo knjige tudi nečlani proti mali odškodnini vsak četrtek od 6. do 8. ure in ob nedeljah od 12.30 do 13.30. Upamo, da se te ugodnosti poslužijo vsi, ki radi čitajo lepo knjigo.

KOTREDEŽ. V ponedeljek, na Sv. Antona dan, so imeli v Kotredežu sejm; licitirali so krače in na programu je bilo tudi, da jih pobiše sam g. Lebingar, da pove ljudstvu resnico. Kotredežani so seveda to z veseljem vzeli na znanje in si čakali, kdaj se prikaže oni gospod, ki toliko ve o sebi povedati, kaj je vse storil za ljudstvo. In glejte, njega, ki smo ga željno pričakovali, ni bilo. Zbal se je v Kotredežu, ker je dobro vedel, da bi moral brzih nog odkuriti. Počel je oba svoja sodnika-kandidata. Čim so sklenili shoda videli, da se zbirajo okrog njih samo demokratje, so proglasili shod za strogo zaupen volilni sestanek SLS. Poslušali niso v sobo razen nekaj starih ženic in onih, ki so prišli za prižigalce, nikogar. Shoda so se ustrašili in ker so predobro vedeli, da v Kotredežu ne opravijo ničesar več zato so se zaprli, da prikrijejo svojo blaznjo »Meščanski kmetje in delavci« pa so šli za cerkev krače licitirati tako pripomočki, da so bile krače v prid cerkvi prodane za visoke novce. Po licitaciji je g. Weinberger povedal ljudstvu, ki ta je bilo obe sobi pri Učakarju polno, da bi klerikalci pri Sv. Antonu Kotredežkem padli v nemilost in da ne pridejo nikdar več v tem kraju na krmilo, to pa radi tega, ker znajo tako imenitno gospodariti. Počelale so glasno pritrdile govorniku in se izrazili, da se odslej ne bodo pustili več karati, zato bodo vrzli krogljice pri volitvah za demokratje.

NOVI KOT. Z veseljem smo vzeli na znanje, da je za točica demokratske liste postavljen g. Rus iz Loškega potoka. Vse to smo, ker vemo, da so postavili kandidata, ki je mož na pravem mestu in bo nam prvim kmetom gotovo v pomoč — saj je naš človek. Zato pa odkloemo vsem onim, ki hočejo sebi dobro: G. Rus mora biti občinski poslanec. Le pomislite, kolikim je on v pomoč v stiski; sedaj se izkazuje njegova vrednost. Od njega smete pričakovati pomoč, ker je on edini, ki pozna težnje ter bo privoljal vse, da nam pomaga isto pričakovano tudi od onih, ki so pri zadnjih volitvah iz osebnih koristi dajali svoje glasove v nasprotno skrinjico. Ne mislite, da vam bodo dragi pomagali, saj vas še ne poznajo. Pomoči smete pričakovati le od moža, ki vas pozna in ki čuti z vami. In ta mož je g. Rus; mož jeklene volje in kremiteljeva značaja. Pusite vse one, ki vas imajo zapeljule. Ravno tako kličemo tudi vami v Dragi in okolici, ki smo jim za občinski volje pomagali, naj si pomagajo: Kakor si meni, tako jaz tudi!

SV. LENART NAD LAŠKIM. V našem kraju, ki je po večini kmečki, se pojavljajo v zadnjem času množični agitatorji. Po eni strani nas hočejo opariti za krogljice klerikalci, po drugi pa Radičevi slovenski Hrvatini. Sreča naša je, da prihaja tam lepo število »Domovine«, ki nam go-

Veselo! Duhovito! Zabavno! Originalno!

Premijera!

Adam in Eva ...

Kača, jabolko in figovo pero ... — Senzacija v raju Adama in Eve ... Cudeži iz prehistorične dobe ...

Prekрасne žene celega sveta — Kraljica Ispote, prekrasna Olive Borden igra glavno vlogo v tej imenitni in smehopolni veseloligi.

Ogledajte si gotovo ta zanimivi film

Pridite ob: 4. pol 6., pol 8. in 9., toda ne pozabite priporočiti to izvrstno komedijo Vaši dobri prijatelji! — Pri vseh predstavah svira naš priznani prvovrstni umetniški orkester.

ELITNI KINO MATICA najodbojnejše kino v Ljubljani.

Premijera!

Eva in Adam ...

Prvi okrasek Eve v raju ... »Figovo pero« vzrok večnega boja med možem in ženo ... Cudeži da našnje mode in tehnike. Prekrasne oalete v naravnih barvah. Razkošna modna revija pri pariškem kralju mode.

»Figovo pero« je najboljša veselo gra sedaj osti.

Ne zamudite posetiti predstav tega filma

gačnik, Tone Petrovič, Marija Puhova, Marija Hvalalova. Namestniki: Aleksander Valjavec, Mirko Stanič, revizorja Rudolf Est in Pavle Kalan.

Nato so sledile še volitve za gradbeni odbor, ki je bil izvoljen tako: le: Dr. Milan Subic, Milko Krapež, Vinko Kocijan, Jakob Simenc, Ivan Mihelič ml., Ciril Stanič, Sasa Schwarz, Fran Zajc; namestniki pa: Leopold Grünfeld, Peter Sterk, Matija Šteler in Ludovik Stih.

Ljubljanski Sokol naznanja svojemu trgovskemu in obrtnemu članstvu, da prične v torek 25. t. m. s posebno redno tedensko obrtnega naraščaja Vadbene ure so določene na torek in soboto od 9. do 10. zvečer. Vpisovanje se vrši vsak dan od 6. do 7. zvečer v društveni odborovi sobi in pozneje pred pričetkom redne telovadbe. Opozorjamo vse brate, ki imajo v svojih obratih vajence, da jih pošljejo v telovadnico. — Prednjaški zbor.

Šah

Zmagovalna turneja Ljubljanskega šahovskega kluba

Naša šahovska reprezentanca je letos končno dosegla cilj, za katerim je stremela že več kot tri leta. Dosegla je namreč, kakor smo že poročali, naslov jugoslovenskega prvaka. Da je to tudi zaslužila, dokazujejo visoki rezultati in kvalifikacija posameznikov n. letošnjem glavnem svetovnem turnirju v Ljubljani. Svoj veliki uspeh je dosegla reprezentanca kljub temu, da ni bila v svoji najmočnejši postavi. Matcha v Subotici se niso mogli udeležiti niti inž. Tokavčič, niti Stupan in Dermovšek in je moral uskočiti mladi, a mnogo obetajoči Sever, ki si je na letošnjem ožjem turnirju v Ljubljani priboril prvo mesto in ni izgubil niti ene partije. Svojo nalogo je Sever tudi sedaj dobro rešil, kar dokazujejo spodaj navedena rezultata.

Zmaga naše reprezentance dne 13. t. m. v Subotici je bila popolna. Kmalu po prvi uri je Jerošov zapeljal Engla v komplikacije, ki so bile za mladega Subotičana usodne. Jerošov je dobil v krasnem stilu svojo partijo. Med tem se je nagibala tudi še druga partija h koncu. Vasja Pirc je namreč že v otvoritvi dobil kmeta in je svojo premoč z lahkoto uveljavil v zanimivi končnici. Kmalu za tem je pričelo šumeti po dvorani, da Graber slabo stoji. In res je: naš mladi Rupnik sijajno izbral teoretično napako svojega protivnika in je efektivno zmagal v mojstrskem slogu. Ker slovenska reprezentanca, razven na eni deski, ni nikjer slabo stala, je bila zmaga s tem že sigurna. To se je videlo tudi v nervoznosti, ki se je pričela polasčati navzoče publike. Toda vrsta zmag se je še nadaljevala. Na peti deski je Vogelnek po krasni žrtvi dveh kmetov izvojeval morda najlepšo zmago tega dne. Porazil je Čušlaga, ki je popolnoma prepaden ohedel pri svoji misli. Pozornost se je obrnila nato na partijo Ciril Vidmar - Bošan, kjer se je odigraval nevadno težak boj. Ali naj Subotičani tudi tu doživijo poraz, ker je Bošan vendar poleg dr. Györgyja naimočnejši igralec Subotice. Po siličijanski otvoritvi, na katero je Bošan skoro pretirano previdno odgovarjal, se je na damskem križu razvila težka komplikacija, katere posledice je bila neugodna končnica za Bošana. Po spretnem igranju je Vidmar partijo dobil in je s tem Ljubljana vodila s 5 : 0. Naša reprezentanca se je nato zadovoljila, da je dosegla na prvi in zadnji deski remis. Čeprav je bila tudi tam kaj njena premoč oklantanja. Furlani je krepko držal dr. Györgyja, ki je zašel v slabo pozicijo. Pa tudi Sever je imel s kmetom več dobre izgleda na zmago. Na česti deski je ljubljanska reprezentanca izgubila, ker je Mrzlikar v naglici izpregledal izgojo kmeta, kar se kljub dobri igri ni dalo več popraviti. Tako je bil končni rezultat 6 : 2 in je Ljubljana postala s tem državni prvak. Subotičani so Slovencem čestitali h krasni igri.

Po zmagi v Subotici je igrala naša reprezentanca v Novem Sadu, kjer je zmagala s 5 in pol proti 2 in pol. Prvi je zmagal Sever po nepričakovani kombinaciji, ki sicer ni bila popolnoma pravilna, a vendar dovolj učinkovita za zmago. Utrujen Pirc je z Vidgorjem remiziral. Istotako Mrzlikar s Csanyiem Vogelnek je zopet sijajno nadkrilil svojega nasprotnika Bizama in ga direktno zdrobil. Premoč slovenske reprezentance je bila očrna, ko je nato še Furlani efektivno porazil novosadskega prvaka Kulšinskega. Rupnik je vohementno napadel Grbiušina in dobil v zanimivem napadu. Ciril Vidmar je bojeval trd boj z Rosenbergom in je prejel počasi v premoč. V odločilnem napadu je napravil malo napako in se je moral zadovoljiti z remijem. Razburljiva je bila partija Jerošov - dr. Bilič. Jerošov je imel že kvaliteto več, napravil pa je težko napako, vsled česar je izgubil figuro. Seveda tudi ves nadaljnji njegov napor ni nič pomagal in je Jerošov končno podlegel. Tudi v Novem Sadu so napravili Ljubljančani najboljši vtis.

S tem je bila turneja slovenske reprezentance zaključena, kar je Beograd tekmo odklonil, sicer pa Slovence zelo gostoljubno sprejel. Ljubljanski šahovski klub je torej postal vodilni klub države. Upamo, da se mu priključijo vsi, ki ljubijo to plemenito igro, in postanejo njegovi člani.

Izjava

Podpisani izjavljamo, da so nepremišljeno izrečene besede napram gospodu Matiji Kokotcu neverne in jih prekleham in se zahvaljujem gospodu Kokotcu, da je odstopil od sodniškega postopanja napram meni.

Ljubljana, 18. I. 1927.

FERDINAND POLAK.

Shakespeare, MACBETH

drama v petih dejanjih. Prevaj. Otos Zupančič.

Knjiga vsebuje tudi zgodovinske podatke drame. Cena za broš. izvod Din 14.—, za vezan izvod Din 20.— Po pošti Din 25.00 več. Naroča se v knjižarni. Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Naslov: glavne nošte.

Specerijska veletrgovina v Ljubljani:

išče za takojšnji nastop v Ljubljani in okolici že upejanega

trgovskega potnika

Reflektira se le na prvovrstno moč.

Pismene ponudbe na ogt. oddelek „Jutra“ pod „Stalno mesto 62“.

Ljubiteljem cvetlic, lastnikom vrtov

se nudijo vedno zdrava in naličnejša semena za cvetlice in zelenjad, od aprila dalje vseh vrst sadike pri staroznanem trgovskem vrtnarstvu

IVAN BIZOVIČAR, Ljubljana - Trnovo

Kotlarska ulica 16.

Izvršuje najokusnejše dekoriranje dvoran za plesne in druge prireditve, zakar se p. n. društvom toplo priporoča izdelovanje šopkov in vencev za razne priroke. Nasajevanje balkonov in vrtov, in vsa ostala v to stroko spadajoča dela.

Cepilene vrtnice na zalogi.

Cene najnižje. Cene najnižje.

Mag. št. 1001/27.

Javen poziv!

Sklep vladnega komisarja za mesto Ljubljano z dne 24. decembra 1926, št. 33.913, da zidaj mestna občina v bistveno olajšanje stanovanjske bede večje število lastnih poslopjij za stanovanje in da naj v ta namen izda do najvišjega zneska 30.000.000 dinarjev občinske zadolžnice (6% obligacijsko posojilo, vračljivo iz gradbenega fonda ad hoc potom zrebanja v največ 30 polletnih enakih obrokih), je bil javno razglašen po predpisu ljubljanskega občinskega reda in ni bil zoper njega v zakonitem roku prijavljen noben ugovor, niti vložen kak priziv.

Tudi je naletel ta sklep pri našem časnikarstvu brez razlike političnih strank, kakor tudi sploh v vsej ljubljanski javnosti na povsem dobrohotno presojo in bil prav simpatično pozdravljen.

Mestni občini je že znana namera nekaterih činiteljev, ki so pripravljali pri subskripciji podpisati precej pomembne zneske tega komunalnega posojila.

S pričujočim pozivom pa prosim mestna občina, da bi sploh vsi oni, ki imajo voljo subskribirati, prijavili to nameravano višino svoje subskripcije že sedaj in čim nujnejše mestni občini, katera si želi pregleda o tej predsubskripciji zato, ker hoče še tekom januarja 1927 izposlovati pri osrednji vladi dovolilo za izdajanje tega posojila s pupilarno varnostjo in, če mogoče, oprostitvijo od rentnine.

Zato je načelne važnosti, da more občina vladi že pri tej svoji prošnji dokazati izvedljivost zamišljene akcije, to je da je že danes zagotovljena ugodna oddaja obligacij. Seznan predhodnih prijavitev naj torej, z drugo besedo, služi občini kot važna opora pri njeni prošnji na finančno ministrstvo.

Prijave naj se oddajajo pismeno ali ustno pri mestnem knjigovodstvu in naj vsak prijavitelj tudi priporoči ali sme občina njegovo prijavo z drugim vred tudi javnosti v vednost, ali ne.

Posebno se obračamo še do onih, ki so po § 23 zakona o stanovanjih (denarni zavodi, zavarovalnice, trgovska, industrijska in podobna podjetja) dolžni sezidati stanovanja za svoje uradnike in nameščence.

Program, kje in kako naj se zida, bo občina po pregledu statistike pri stanovanjskem sodišču sestavila sporazumno z interesiranimi krogi, med katere bo v prvi vrsti šteli tudi subskribente.

Tudi se bo v sporazumu z interesi izdal svojčas pravilnik o oddajanju stanovanj v hišah, ki bodo zgrajene s pomočjo tega posojila.

Ponavljamo končno nujno prošnjo, da izvoli vsakdo, ki misli subskribirati, to in pa nameravani znesek brez odloga prijaviti mestnemu knjigovodstvu. Razume se, da to ni še obvezna subskripcija, ampak le pomoč za pregled volje do subskripcije.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 12. januarja 1927

Zoper tako plundro

je le ena od pomoč

„Doko“ čevlji

Tudi popravila izvršuje najbolje in v najkrajšem času

„Doko“ v Prešernovi ul. 9, dvorišče.

REUMATIZEM?

Išias? Ulozi?

Dr. med. H. Leberstein iz Fröbelhošpitals v Berlinu. piše: »Uspehi mi je z jednostavnim lečenjem z uživanjem žveplene vode

„Venecin“

doseči gibanje pri bolnikih, kateri so bili brez moči in vezani na posteljo, ter trpeli hude bolečine, da so se bolniki svobodno kretali, kar niso mogli prej dolgo vrsto let. Slično pišejo drugi sloveči zdravniki, kar je omenjeno v našem prospektu, ki ga vam pošljemo brezplačno.

«Venecin» dobite v vsaki lekarni in drogeriji v Zagrebu, steklenico po 30 Din. a izven Zagreba po 35 Din.

Glavno skladišče za SHS: COSMOCHEMIA k. d. Zagreb, Rakova ulica 7a.

Za higijeno

ust in grla rabite pastilje

Valda

Naprodaj v vseh lekarnah in drogerijah

Zahtevajte jih v skatlicah z natiskom imena

Valda

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

»Je pa tu v samostanu ženska,« je nadaljeval Pardailan, ciganka, ki sem ji sam izprosil gostoljubje. Ta ciganka bi nama lahko povedala marsikaj dragocenega o nesrečni mladenci. Rada bi govorila z njo... to je vse.

»Videla sem žensko, ki vam je na umu,« se je oglašila sestra Marij Angela.

»Pošast gorečo!« je zagodrnjala Filomena.

Karel se je naglo obrnil k Marij Angeli.

»Sestra,« je rekel s prosečim glasom, »storite, da morem govoriti z njo, in hvaležen vam bom do smrti.«

»Tako mi Naše Gospe,« je zamomljala sestra Filomena, motreč enega izmed obeh lakejev, »lepšega moža še nisem videla.«

Sestra Marij Angela pa je nastavila široko dlan in zanosljivo:

»Krščanska ljubezen veli, da ustrezajmo svojim bližnjim. Če bi mogla kupiti Kraljico angelov svečko ali dve...«

Vojvoda ji je neutegoma pomolil svojo polno mošnjo. Sestra Marij Angela jo je brez sramu odvezala, da vidi, koliko je v njej. Oči so se ji zaiskrile.

»S ciganko bi radi govorili,« je dejala. »Ah vidite stari paviljon, ki stoji tamle, nedaleč od vrzeli? Ni še dolgo, kar je stopila vanj. Idite, mladi gospod, in Vsemogočni naj vodi vaše korake...«

Pardailan in Karel sta naglo krenila proti paviljonu.

»Nu?« je vprašala sestra Filomena.

»Dobili sva toliko, da lahko živiva tri mesece,« je odgovorila sestra Marij Angela, gledaje v mošnjo. »Tri mesece molitve — tri mesece brezdelja!«

»Bog je nagradil mojo krepko,« je rekla Filomena.

Vrnil sta se v samostan. Ko sta dospela v celico, kjer sta spali vsaka na svoji raztrgani slamnici, je Marij Angela počenila, stresla vsebino mošnje v predpasnik in jela šteti denar. Med tem, ko je ona z duhom že iskala načina, kako bi opeharila tovarišico za njen del zasluga, je sestra Filomena še vedno mislila na tujce, zlasti pa na tistega izmed njih, ki jo je tolikanj očaral s svojo junaško pojavo. Ta srečanje je bil Croasse.

»Bog mi odpusti greh,« je zamrmrala naposled, ko se ni mogla več premagovati, »radovedna sem kakor sraka! Videti moram, kaj delajo ti ljudje!«

»Tecite,« je dejala sestra Marij Angela. »Pri takih prilikah je radovednost krščanska dolžnost.«

Kakor hitro je Filomena zaprla vrata za seboj, je Marij Angela skrla svoj zaklad v mišjo luknjo, ki jo je nato skrbno zamašila z ometom.

XXV.

Babje leto

Ko sta Karel in Pardailan stopila v stari paviljon, sta postavila Picoulta in Croassa na stražo. Prvega sta postavila k vrzeli, drugemu pa sta velela, naj pazi pri vratih paviljona.

Croasse je bojvito izdrl bodalo in jel krvoločno gledati okoli sebe, ves nestrpen, da bi se spet tako sijajno izkazal kakor nedavno tega v kapelici Sv. Roka. Ko pa je videl, da ni na vrhu ničesar sumljivega razen solate in zeljnatih glav, je zadovoljno spravil bodalo v nožnico in zamrmral:

»Saj jih bom itak videl, če pridejo.«

To reki je iz previdnosti krenil proti lopi, v katero so spravljali vrtnarsko orodje: trdnjava sicer ni bila, a vendar je obetala nekaj zavetja. Že je hotel smukniti vanjo, ko mu je prišla naproti sestra Filomena.

Ženitve

Gospod

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

Kanačke

»Evo jih!« se je zdrznil Croasse.

»Nikarite, za Bogal!« je jasnila Filomena, videč, da je izdrl samokres.

Croasse je izprevidel, da mu stara ženska ne more storiti zalega, in je spravil orožje za pas. Silno je zrasel v svojih očeh, ko jo je zrl pred seboj tako prestrašeno.

»Ali morate biti hrabri!« je vzdihnila sestra Filomena.

»To pa, to,« je pokimal Croasse. »Vsi pravijo, da naj se čuvam. A česa želite od mene, vrta žena?«

Učinek vprašanja je bil tak, da se je Croasse začudil.

»Oh, kak krasen glas!« je zadivljeno vzdihnila sestra Filomena.

»Svoje dni sem pel v cerkvi na koru,« je skromno priznal Croasse.

»Ali so morala biti dekleta zaljubljena v vas!... Kje pa ste peli?«

»Pri Sv. Magloriji.«

»Lepa župnija! In zalih gospodičen se tam ne manjka.«

Croasse si je podjetno zasakal brke.

»Vse kar je res,« je dejal. »Če bi bil hotel, bi me imela nekatera v dobrem spominu. Gospod Croasse,« so me ogovarjale, pretečo čeden dečko bi bili, da niste nekoliko mršavi! Kar je res, je res!«

»Toda vam je ime Croasse?«

»Kakšen glas!« se je ogrevala starka. »In pa ime, ime! Naj ne bom Filomena, če ni najlepše, kar sem jih kdaj slišala.«

»A, Filomena vam je ime?« Nu povejte,« je zlobno vztrajal Croasse, »čemu ta vprašanja? Kaj hočete od mene?«

Filomena je osupnila. Na to preprosto vprašanje res ni bila pripravljena. Česa je iskala? Kaj jo je gnalo h Croasse? ... Greha ni poznala, ker je bila pregrda, da bi se je bil kdaj polakomnil izkušnjavec; in vendar ji je narekovala vse sladke besede in mile pogledje samo nestrpnost, da bi zapravila krepko, ki je bila njen edini pones in vse njeno bogastvo na svetu...

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5-

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1- Najmanjši znesek Din 10-

Obiti

Ondulacija, vodna ondulacija, strižerje, barvanje las, manikura, najtlačne se iz izvršuje v damskem salonu »KELSI«.

Kopitarjeva ulica 1.

Galoje popravila

parne vulkanizacije škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11.

Lasni izdelki Niske cene!

Smučarske obleke

kompletne po 780 dinarjev,

telovadne oblačilne

potrebščine

in

modni salon

za gospode priporoča c. ob.

čistv in drskom tvarka

Brata Capuder

(prej. P. Capuder)

Ljubljana, Vegova ulica 2.

248

Pouk

Akademik

služiteljske šolstete

izuč. inštrukcije.

Poučuje vse srednjšolske

predmete in nudi tudi nem-

ško konverzacijo. Poučeval

bi event. tudi za hrano.

Naslov v oglašnem oddelku

»Jutra«.

1247

Službe

dobe

Kuharica

popolnoma zdrava in čvrsta,

koja bi samostojno oprav-

ljala tudi vse druge gospo-

dinske dela. Dobi plačilo

proti dobri plači pri tro-

skladnem obitju. Služboja-

lec je akad. inteligent in

lepem slogu trgu ob želje-

znosti. V službi službenega

radovoljstva postane vsilna

plače postaranska stvar.

Starost 30-40 let. Pripo-

rodljivo je tudi nekaj zna-

čajne nemščine. Ponudbe s

začetnim zahtevami po

načrtu »Hilma pomoč 3« na

oglasni oddelku »Jutra«.

1154

Služba

kuharica, sobarice, nata-

šarice, hišna lica, naj-

staje v Ljubljani in Beogradu

ako se oglaš v biro EKO-

nomija, Beograd, Vasina 11.

260

Trg. potnika

sprejem. Potniki na trgu

Ljubljani imajo prednosti.

Ponudbe na oglas. oddelku

»Jutra« pod »Vstajen 65«.

1165

Orožniško kuharico

sprejme s. t. februarjem

štampan. stanica v Slovenski

Bistrici.

1219

Oskrbnico perila

in nadzorovateljico pralnice,

ki zna popraviti perilo,

sprejem. Ponudbo naj

se je izkazati, ki se službo-

vale v prvotnem hotelu.

K ponudbi je priložiti pre-

pisno izjavo, zahtevajo plače

in slika. Ponudbe je poslati

na oglasni oddelku »Jutra«

pod »Stalna služba 1927«.

1222

Boljša dekle

razum k triletnemu fantku

in 4 mesece stari deklici.

Z znanjem štirje in nem-

škega jezika imajo pred-

nost. Predpogoj za posre-

ditve in potrpežljivost.

Naslov v oglašnem oddelku

»Jutra«.

1222

Kovaškega vajenca

in hrano in stanovanje v

hiši sprejme »Narodna ka-

varna« v Ljubljani.

1265

Zastopnike

za obisk privatnih odvis-

cev sprejemati proti vsaki

potrebni. Potrebna jamče-

vinna od 500 Din za vsotno

kolekcijo. Predstaviti se je

je v sredo med 18. in 19. uro

v hotelu »Slon«, soba št. 66.

1264

Brivskega vajenca

s hrano v hiši sprejem.

Naslov v oglašnem oddelku

»Jutra«.

1210

Službe

iščete

z vsami izpiti trih letnikov

na Univerzi za komercijal-

ne in ekonomske vede v

Trstu, zmožnost slovenske,

nemške, italijanske, fran-

coske in angleške korespo-

ndence, izšče službe. Pozna

tudi nekoliko erbohrvaški-

no, češčno in ruščino.

Ponudbe na oglas. oddelku

»Jutra« pod »Vstajen 121«.

1217

Trgovca

vsotransko veziran, stro-

kovnjak v poznanju blaga,

sporaben v plačni in za

potovanje, izšče primernega

namestnika. Dopise na ogl.

oddelku »Jutra« pod šifro

»Zborna moč«.

1244

Kuharica

samostojna gospodinja želi

službo pri samostojnem tr-

govcu. Naslov pove oglasni

oddelku »Jutra«.

1241

Gospodinjica

trgovsko usposobljena, abso-